

MILLIY TIKLANISH

9 (122)

2011 йил 2 март, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Равшан ЭРМАТОВ: «Спортчи энг аввало ватанпарвар бўлмоғи лозим»

Соҳада эришадиган ютуқларимиз давлатимиз раҳбари томонидан спорт ва жисмоний тарбия масаласига қаратилган юксак эътибор, болалар спортини ривожлантириш бўйича олиб бориладиган кенг қамровли ислохотлар самарасидир.

Денгиз ва океандаги «доғ»лар

Дунё океанларига ёмғир аралаш йилига 50 минг тонна кўргошин ёғилади. Улар автомобиллардан ҳавога чиқариладиган заҳарли газлардан пайдо бўлмоқда. Соҳилдаги йирик-йирик саноат корхоналари, мунтазам қатнаб турган кемалар ва нефть қазиб чиқарилувчи конлар океан ва денгиз сувларининг булғанишига таъсир кўрсатаётир. Оқибатда ҳайвонот ва ўсимликлар дунёси, иқтисодиёт ва денгиз экотизимига жиддий зиён етказилмоқда.

Кутубхона — тафаккур хазинаси

Ўзбекистон миллий кутубхонасига ҳар йили турли хилдаги ўртача 25 минг нуска нашр қилинган манбалардан намуналар олинади, 1956 йилдан бошлаб Халқаро китоб айрибошлаш тизими билан шугулланаётган мазкур кутубхона жаҳоннинг 24 мамлакатидagi 30 дан ортқ ташкилот билан ҳамкорлик қилиб келмоқда.

3 ПАРТИЯ ҲАЁТИ

ПЛЕНУМ

ЖАМИЯТ ҲАЁТИДАН МУСТАҲКАМ ЎРИН ЭГАЛЛАШ

УЧУН ПАРТИЯ ФАОЛИЯТИДА САМАРАЛИ ИШ УСЛУБЛАРИНИ ҚўЛЛАШНИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИШ ЗАРУР

ЎЗМТДП Марказий Кенгашининг Пленуми мамлакатимизда давлатимиз раҳбари Ислон Каримов раҳнамолигида амалга ошириладиган кенг миқёсли ислохотлар ҳам салмоқ, ҳам сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилган бир пайтда ўтди.

Истиқлол йилларида юртимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш, фуқаролик жамиятини шакллантириш, халқ турмуш даражасини юксалтириш йўлида ибрат ва эътиборга сазовор ютуқлар қўлга киритилди. Айниқса, мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик ва осойишталик, жамиятимизда қарор топган миллатлараро то-тувлик, динлараро бағрикенг-

лик истиқлол йилларида халқимиз эришган энг катта ютуқ ва бойлиқдир. Бир сўз билан айтганда, Юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти, Халқ фаровонлиги умуммиллий ғояси атрофида жамиятнинг барча қатламларини бирлаштириш ва уни амалга ошириш бўйича салмоқли қадамлар ташланди.

Тошкент шаҳрида бўлиб ўтган партия МК пленумида ана

шундай улғувор ишларни амалга оширишда ЎЗМТДП ташкилотлари, депутатлик бирлашмалари, фаоллари ҳамда "Аёллар қаноти" ва "Ёшлар қаноти"нинг ўрни қандай бўлмоқда, бу борада ўтган 2010 йилда партия фаолияти қандай бўлди, эришилган натижалар салмоғи замон талабларига жавоб берадими?, деган саволларга жавоб ахтарилди, қилинган ишлар танқидий таҳлил қилинди. Шу билан бирга 2011 йилда партия фаолиятининг асосий йўналишлари белгилаб олинди.

Ўтган 2010 йил юртимиз ҳаётида ўчмас из қолдирди ва тарихий воқеаларга бой

7 ХАЛҚАРО ҲАЁТ

бўлди, деди пленумда маъруза қилган партия МК Ижроия Кўмитаси раиси. - Орта қолган йилнинг энг муҳим воқеалари ҳақида гапирганимизда, аввало, Президентимиз Ислон Каримовнинг 27 январда бўлиб ўтган Олий Мажлис палаталарининг кўшма мажлисида ва 12 ноябрдаги Парламент палаталарининг кўшма мажлисидаги маърузаси ҳамда Конституциямиз қабул қилинганлигининг 18 йиллиги муносабати билан бўлиб ўтган тантанали йиғилишдаги маърузалари кўз олдимизда аққол намойён бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг юқорида қайд этилган маърузалари мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказишга йўналтирилган 1500 дан ортқ тарғибот тадбирлари ўтказилиб, уларда 100 000 нафардан зиёд фуқаролар иштирок этишди. Хусусан, ЎЗМТДП фракцияси ва Самарқанд вилояти Кенгаши Ижроия кўмитасининг Самарқанд Давлат университетининг билан ҳамкорликдаги «Фуқаролик жамиятини ривожлантиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни ва роли» мавзусида давлат суҳбати, ЎЗМТДП фракцияси, Марказий Кенгаш ва Тошкент шаҳар Кенгаши Ижроия кўмитаси ҳамда Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти ҳамкорлигида «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантиришнинг янги босқичи» мавзусидаги давлат суҳбати, ЎЗМТДП фракцияси ҳамда И.М.Губкин номидаги Россия Давлат нефть ва газ институтининг Тошкент шаҳридаги филиали билан ҳамкорликда «Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантиришнинг конституциявий асослари» мавзусидаги семинари, давлат суҳбатлари ва бошқа тадбирлар шулар жумласидандир.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси 2010 йил давомида ўз фаолиятининг Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Қонунлари ҳамда партия Устави ва Дастури асосида олиб борди.

2-бет

8 КЎЗГУ

2 МАРТ — ЎЗБЕКИСТОН БМТга АЪЗО БЎЛГАН КУН

ЎЗБЕКИСТОН ва БМТ:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти (БМТ)нинг тузилиши инсоният тарихида юз берган муҳим сиёсий воқеадир. Ушбу ташкилотнинг ташкил этилиши дунёдаги миллионлаб инсонларнинг тинч ва осойишта ҳаёт кечириши, уларнинг ўз тақдирларини ўзлари белгилашларида муҳим аҳамиятга эга бўлиб, мазкур нуфузли халқаро ташкилотнинг изчил ва қатъий ҳаракатлари натижасида қўлаб мамлакатлар ва минтақаларда рўй берган маҳаллий урушларга барҳам берилди ёки уларга йўл қўйилмади, баъзи давлатлар ва халқлар ўртасида келиб чиққан турли хилдаги можаролар сиёсий йўл билан ҳал этилди ҳамда халқаро майдонда рўй бериши мумкин бўлган тангликлар, ноҳус ҳолатларнинг олди олинди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолиятига назар ташлар эканмиз, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг куйидаги фикр-

ларини келтириб ўтсак жоиз бўлар эди.

"Бизнинг тасаввуримизда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти - барча давлатларнинг,

минтақаларнинг, бутун жаҳон ҳамжамиятининг энг муҳим муаммоларини муҳокама қилиш ва ечиш учун тузилган ноёб ташкилотдир. БМТ - бу халқларнинг тинч-тотув яшашга бўлган эзгу иродасининг буюк рамзи, инсоният маънавий тараққиётининг ёрқин нишонасидир".

Ўтган йиллар мобайнида БМТ дунёдаги энг йирик халқаро ташкилотга айланиб, ҳозирда у ўз сафида жаҳоннинг 190 дан ортқ давлатини бирлаштирган ҳолда ўзининг олтинчи беш йилдан ошироқ тарихи давомида халқаро иқтисодий ва ижтимоий ҳамкорликнинг қатор муаммоларини ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшиб келмоқда.

4-бет

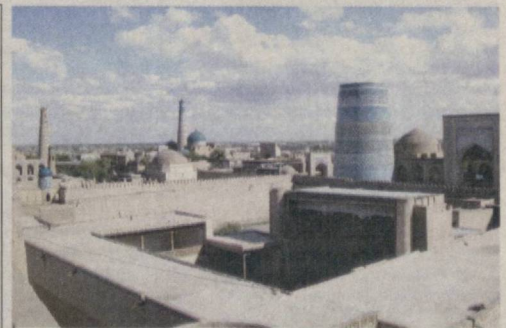
МИЛЛИЙ МЕРОС

ҚАДИМГИ МЕЪМОРИЙ ЁДГОРЛИКЛАР

УЛАРНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ, АСРАБ-АВАЙЛАШ, ТАДКИК ЭТИШ ВА КЕЛГУСИ АВЛОДЛАРГА БУС-БУТУН ЕТКАЗИШ ҲАР БИРИМИЗНИНГ МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ

«Маданий-тарихий ёдгорликларни кўз қорачигидек асраш, уларни келгуси авлодларга бус-бутун етказиш ишига ҳар томонлама қўмаклашиш; халқ хунармандчилигига хос бўлган «устоз-шогирд» анъанавий мураббийлик институтини сақлаган ҳолда бу соҳани янада ривожлантириш учун шароитлар яратилишига қўмаклашиш»

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг сайловолди Платформасидан

5-бет

ФРАКЦИЯ ЙИГИЛИШИ

АХБОРОТ-КУТУБХОНА ФАОЛИЯТИ

ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТЛАНАДИ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фракцияси йиғилишида қуйи палата ялпи мажлиси муҳокамасига киритилиши назарда тутилган қонун лойиҳалари муҳокама қилинди. Унда фракция аъзолари, ЎЗМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси девони ходимлари, ҳуқуқшунос ва экспертлар ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

Йиғилишда «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун

ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғриси-

да»ги қонун лойиҳаси учинчи ўқишда муҳокама қилинди. Мазкур ҳужжатда назорат қилувчи органлар томонидан ўтказиладиган текширишларнинг ҳуқуқий асосларини янада такомиллаштириш мақсадида «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида»ги, «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш

тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилмоқда. Депутатлар мазкур қонун лойиҳаси биринчи ва иккинчи ўқишларда мукаммаллаштирилгани, фракция аъзолари томонидан билдирилган тақлифлар ҳам инobatта олинганини таъкидлаб, учинчи ўқишда парламент муҳокамасига тавсия этди.

4-бет

МТ

БУГУНГИ СОНДА:

СИЁСАТ

Жамият ҳаётидан мустаҳкам ўрин эгаллаш

Сўз — пленум иштирокчиларига

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

Ёшлар фаолияти

Дастурий вазибалар ижроси

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

Тезкор ва таъсирчан ахборот

"Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган"

МАЪНАВИЯТ

Қадимги меъморий ёдгорликлар

"Ноёб хунармандчилик дурдонаси"

"Бу қаламга фалакдан офаринлар ёйилсин..."

4-бет

ЖАРАЁН

Ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш

Гийҳхандлик — аср вабоси

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

Гени ўзгартирилган маҳсулотлар

КЎЗГУ

"Нихол" 10 ёшда

Эгасидан оғир ўлжа

8-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

СИЁСАТ

ПЛЕНУМ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

ЖАМИЯТ ҲАЁТИДАН

МУСТАҲКАМ ЎРИН ЭГАЛЛАШ

УЧУН ПАРТИЯ ФАОЛИЯТИДА САМАРАЛИ ИШ УСЛУБЛАРИНИ
Қўллашни янада кучайтириш зарур

навият — энгилмас куч" асарининг раҳбар фаолиятидаги ўрни, давлатимиз раҳбарининг БМТ Саммити Минг йиллик ривожланиш мақсадларига бағишланган ялпи мажлисидаги нутқида илгари сурилган жамиятимиз ривожининг кафолатлари, шунингдек, "Жаҳон молиявий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этиш йўллари" асарининг мазмун-моҳияти ҳақида кенг тушунчалар берилди. Ўқув курсларида ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси девони ҳамда ҳудудий ва маҳаллий партия ташкилотларидан 200 нафардан ортиқ ходимлар иштирок этди ва махсус сертификатларга эга бўлдилар.

Партиянинг дастурий мақсад ва вазифаларини ёшлар орасида кенг тарғиб қилиш, амалга ошириш ва партия сафига ёшларни кенг қўриб олиш мақсадида партия "Ёшлар қаноти" томонидан 2010 йил давомида турли мавзуларда ўқув-семинарлари, давра суҳбатлари, форум ва фестиваллар, турли мазнавий-маърифий тадбирлар ўтказилди.

Жумладан, ёшлар онги ва тафаккурда Ватан келажаги учун масъуллини янада ошириш, уларда юртга садоқат, ватанпарварлик туйғусини шакллантириш ҳамда ёшларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш орқали жамиятда ўз ўринларини эгаллашларига қўмаклашиш мақсадида Навоий шаҳрининг "Ширин" маданият саройида, Наманган шаҳрининг Машраб боғида, Андижон шаҳрида, Самарқанд вилоятининг Самарқанд туманида, Тошкент шаҳри Ф.Ҳулом номидаги маданият ва истироҳат боғида "Баркамол авлод йили"га бағишланган "Баркамол ёшлар — обод Ватан келажаги" ширин остида туркум минтакавий ёшлар форумлари ўтказилди.

Сурхондарё вилояти Шеробод туманида, Жиззах вилояти Галлаурол туманида "Миллий халқ ўйинлари", "Баркамол авлод — миллат таянчи" мавзуларида миллий спорт ўйинлари, фестиваллари ташкил этилди.

2010 йил мобайнида ЎзМТДП "Аёллар қаноти" томонидан Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида, сентябрь ойида Самарқанд вилоятида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 19 йиллик байрамига бағишлаб "Мустақиллик — олий саодат" ширин остида хотин-қизлар Форуми ташкил этилди.

Партиянинг дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда 2010 йилнинг май-июнь ойларида асосий мақсади юртимиз хотин-қизларининг сиёсий ва ҳуқуқий етуқчилигини янада оширишга қаратилган "Донолик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" мавзусида аъёнаний республика кўрик-танлови ташкил қилинди. Мустақиллигининг 19 йиллигига бағишланган "Донолик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" кўрик-танловининг республика босқичи Ўзбекистон Миллий Академик драма театрида бўлиб ўтди.

2010 йил 25 март куни Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси, Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси ва Республика "Оила" илмий-амалий маркази ҳамкорлигида асосий мақсади мамлакатимизда юксак маънавиятли оилани яратиш, маҳалла аъёнларини ривожлантириш, оила муносабатларини мустаҳкамлашда ёшларнинг ролини кучайтириш, ёш қизларни соғлом оналикка тайёрлаш борасида

"Баркамол авлод йили" давлат Дастурида илгари сурилган мақсад ва вазифаларни кенгроқ тушутириш ва тарғиб этиш ҳамда интеллектуал ёшларни қўллаб-қувватлашга йўналтирилган "Юксак маънавиятли оила ёш олимлар нигоҳида" мавзусида илмий-амалий анжуман ташкил қилинди. Анжуман сўнгида "Юксак маънавиятли оила ёш олимлар нигоҳида" ширин остида ёш олимлар ўртада "Энг яхши илмий мақола" танлови эълон қилинди ва 2010 йилнинг август ойида ушбу танловнинг якуний босқичи ўтказилди.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашилари томонидан 2010 йил давомида ОАВда 2000 дан ортиқ чиқишлар қилинган.

Жорий йилдаги фаолиятимизнинг асосий йўналишларини белгиланган оладиган бўлсақ, Президентимиз ташаббуси билан 2011 йил — "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилиниши барча партия ташкилотларимиздан алоҳида масъулият талаб қилади, деб ўз сўзини давом эттирди партия раҳбари.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик бугунги кунда жамиятимиздаги ижтимоий ва сиёсий барқарорликнинг кафолати ва таянчига, юртимизни тараққиёт йўлидан фолҳара қатлангирадиган кучга айланиб бормоқда. Хозирги кунда мамлакатимиздаги иш билан банд аҳолининг 74 фоиздан ортиғи айнан шу соҳада фаолият кўрсатмоқда.

Партияимизнинг сайловолди платформасида хўнрамандлар, касаначилар, халқ усталари ва умуман маҳаллий ишлаб қурувчилар фаолиятини қўллаб-қувватлаш, оилавий тадбиркорликни йўлга қўйишга қўмаклашиш сингари дастурий мақсадлар кўзда тутилган. Шу боис, соҳага оид қўнуқчилиги тақомиллаштириш ишларида ҳаммамиз, айниқса, фракцияимиз аъзоси бўлган депутатлар, қолаверса, маҳаллий Кенгашлардаги депутатларимиз, партияимиз фаоллари ўз тақлифлари билан фаол иштирок этишлари керак. Бу борада қабул қилинадиган қўнуқларда, албатта, партияимиз позицияси ва электротартиб манфаатларини ифода қилишга эришиш асосий вазифамиздир. Мазкур соҳаларга тўсиқ бўлаётган иллатларга барҳам бериш, миллий хўнрамандлар, касаначилар, оилавий тадбиркорларнинг фаолиятини янада тараққий эттиришга хизмат қилувчи қўнуқ ҳужжатларининг ижросини таъминлаш, мавжуд қўнуқбузарлик ҳолатларининг олдини олишга қаратилган ишларимиз ҳам хўнрамандлигимизни бугунги даврнинг ўзи тақозо этмоқда. Бу йўлда парламент ва жамоатчилик назорати услубларидан кенг фойдаланиш мўҳим аҳамият касб этади.

Олдимизга янги вазифаларни қўйган ва фаолиятимизнинг янги бир босқичини бошлаб берган, мамлакатимизда демократлаштириш, энг мўҳими инсон манфаатларини ҳимоя қилишнинг ҳар томонлама кучайтириш мақсадини ўз ичига қамраб олган — Президентимизнинг "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" бугун ҳаётга татбиқ этила бошланганини алоҳида эътироф этишимиз жоиз.

Жумладан, қуни кеча Концепциянинг "Давлат ҳокимияти ва бошқару-

вини демократлаштириш" йўналишида белгиланган вазифаларни амалга ошириш юзасидан Президентимиз томонидан қўнуқ ташаббускорлиги асосида киритилган "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 78-, 80-, 93-, 96- ва 98-моддаларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси қўнуқ лойиҳаси Қўнуқчилик палатасида биринчи ўқишда қабул қилинди.

Мазкур қўнуқ лойиҳасида давлат аҳамиятига молик мўҳим вазифаларни ҳал этишда давлат ҳокимияти тармоқларини, хусусан, парла-

ментни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, Бош вазир номзодини тақлиф этиш, унинг номзодини тасдиқлаш ҳамда Бош вазирга нисбатан ишонсизлик вотумини билдиришни назарда тутувчи парламент ваколатларини кенгайтириш, сиёсий партияларнинг ролини ошириш, давлат бошқарувида кенг жамоатчилик иштироки кўламини ошириш, демократик ислохотларни янада чуқурлаштиришга оид қатор қўнуқчи нормалари илгари сурилган.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Концепцияда белгиланган нормаларни амалга ошириш юзасидан ўзининг жорий йил ва узоқ истиқболга мўлжалланган дастур ва режаларини ишлаб чиқди ва шу асосда фаолиятини давом эттирмоқда.

Бу йўналишда биз келажақда салмоқли натижаларга эришиш мақсадида қўйидагиларга алоҳида эътиборимизни қаратишимиз лозим.

Энг аввало, сафларимизни сиёсий-ҳуқуқий маданияти юксак, интеллектуал салоҳияти юқори, халқ орасида инсоний фазилатлари ва ахлоқий хусусиятлари билан ўзига хос обрў-эътибор қозонган, ташаббускор, қўнуқчиликни ортдан эргаштира оладиган, масъулиятни чуқур ҳис этадиган, эл-юрт манфаатларини ўз манфаатларидан устун қўй оладиган инсонлар ҳисобига кенгайтиришга алоҳида урғу беришимиз керак.

Партияимиздан Олий Мажлис Қўнуқчилик палатаси ва маҳаллий Кенгашлари депутатларининг сиёсий соҳадаги фаолигини ошириш навабдаги вазифамиздир. Уларнинг нафақат қўнуқ ижодкорлиги йўналишида, балки, амалдаги қўнуқларнинг жойларда қай даражада ижро этилаётгани, сайловчиларнинг ҳаётий муаммоларини ҳал этиш борасида давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, маҳаллий ҳокимликлар қандай иш олиб бораётгани, ҳудудларда яшовчи аҳолининг қайфияти ва руҳий қандай эканлигидан доимий равишда хабардор бўлиб бориш, лозим бўлганда, ўз ваколатлари доирасида керакли чора-тадбирлар қўриш масъулиятини қўнайтиришимиз мақсадга мувофиқдир.

Партия Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси Концепция юзасидан бошлаган ўқув-семинарларни янада қўнайтириш, унинг аудиторияси ва географиясини янада кенгайтириш чора-тадбирларини қўриш;

Концепцияда илгари сурилган қўнуқ лойиҳаларига ҳамда "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" муносабати билан партияимиз электротартиб манфаатларидан келиб чиқиб тақлифлар тайёрлаш учун жойлардаги барча партия ташкилотлари партияимиз ижтимоий қатламини қандай масалалар уйлантираётганини аниқлаб, тақлилий материал сифатида Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси девонига тақдим этиш; "Миллий тикланиш" газетаси тарихияти Концепцияда белгиланган вазифалар моҳиятини очиб берувчи ва партиянинг янги шароитдаги вазифаларига бағишланган тақлилий материалларни қўнуқ этишни қўнайтириш, бунда фракция ва Марказий Кенгаш аъзолари, соҳа мутахассислари, олимларни жалб қилиш зарур, — деди пировардида партия раҳбари.

Пленумда ЎзМТДПнинг Олий Мажлис Қўнуқчилик палатасидаги фракциясининг 2010 йилдаги фаолияти якунлари тўғрисида қўйи палата Спикери ўринбосари, фракция раҳбари Улуғбек Мухаммадиев ахборот берди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қўнуқчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 27 январдаги қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизни модернизация қилиш ва қўнуқ фуқаролик жамияти барпо этиш — устувор мақсадимиздир", 2010 йил 12 ноябрдаги қўшма мажлисида "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси", шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш

яқунлари ва 2010 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг мўҳим устуворликларига бағишланган 2010 йил 29 январдаги мажлисидаги "Асосий вазифамиз — Ватанимиз тараққиёти ва халқ фаровонлигини янада юксалтиришдир" мавзусидаги маърузаларида белгиланган устувор вазифаларни амалга ошириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қўнуқчилик палатасининг 2010 йилга ва кейинги йилларга мўлжалланган қўнуқ ижодкорлиги, назорат-таҳлил ишлари дастури асосида фракция фаолиятининг асосий йўналишлари белгиланган олинди, — деди жумладан фракция раҳбари.

2010 йилда фракциянинг 27 маротаба йиғилишлари ўтказилиб, унда 107 та Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қўнуқчилик палатаси муҳокамасига киритилган қўнуқ лойиҳалари, партияимиз дастури ва сайловолди платформаси ҳамда электротартиб манфаатларига тегишли бошқа масалалар муҳокама этилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

Фракцияимизнинг позицияси амалга оширилаётган ислохотларни чуқурлаштириш ва мамлакатимизни модернизациялаш, халқаро ҳақдорликни ривожлантириш ҳамда давлатимизнинг жаҳон ҳам-жаҳмиётдаги сиёсий маквеини оширишининг ҳуқуқий асосларини барпо этишга йўналтирилган Ўзбекистон Республикасининг қўнуқчилик базасини тақомиллаштириш бўйича Қўнуқчилик палатаси томонидан қабул қилинган ҳамда Сенатга юборилган 35 та қўнуқда ўз аксини топди.

Фракцияимизнинг партияимиз дастури ва сайловолди платформасида белгиланган вазифалари ҳисобга олинган қатъий позицияси "Вояга етмаганларнинг назоратсизлиги ва ҳуқуқбузарликларининг олдини олиш тўғрисида"ги; "Ўзбекистон Республикасининг айрим қўнуқ ҳужжатларига ўзгаришлар киритиш тўғрисида"ги; "Пиротехника воситалари муомаласи тартибга солиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қўнуқ ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги; "Техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасида мувофиқликни баҳолаш тўғрисида"ги; "Реклама тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қўнуқига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги; "Адлия органлари ва муассасалари фаолияти тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қўнуқ ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги; "Техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасида мувофиқликни баҳолаш тўғрисида"ги; "Реклама тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қўнуқига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги; "Адлия органлари ва муассасалари фаолияти тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қўнуқ ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги; "Риэлторлик фаолияти тўғрисида"ги ва бошқа бир қатор қўнуқ лойиҳаларини муҳокамаси вақтида ўз аксини топганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Қўнуқ лойиҳаларининг Қўнуқчилик палатаси ва қўмиталар ишчи гуруҳларидаги 100 дан ортиқ муҳокамаларида фракцияимиз аъзолари томонидан 1200 дан ортиқ тақлифлар берилиб, уларнинг аксарият қисми эътиборга олинди.

Фракция аъзолари Қўнуқчилик палатаси қўмиталарининг назорат-таҳлил фаолиятини самарали амалга оширишда ўзларининг ҳиссаларини қўшиб қўлмоқдалар. Умуман фракция аъзолари қўмиталарининг қўнуқ ижодкорлиги ва назорат-таҳлил ишлари дастурига мувофиқ 30 дан ортиқ назорат-таҳлил тартибда қўнуқ ҳужжатлари, Конвенция ва Давлат дастурларининг ижросини ўрганиш ишларида иштирок этишди.

Фракцияимиз томонидан 2010 йилда партиянинг Дастури ва сайловолди платформаси ҳолати ва вазифаларидан келиб чиққан ҳолда турли мавзу ва йўналишлардаги 60 дан ортиқ тадбирлар ташкил қилинди.

2010 йилда фракция аъзолари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қўнуқчилик палатасининг Регламентига мувофиқ 28 май — 6 июнь кунлари ва 9-13 декабр кунлари ўз округларида сайловчилар билан 500 дан ортиқ учрашувлар ўтказишди. Ушбу учрашувларда 250 000 нафардан ортиқ сайловчилар иштирок этишди.

Пленумда партиянинг 2010 йил учун мўлжалланган умумлаштирилган сметаси ижроси, 2011 йилга мўлжалланган умумлаштирилган сметаси лойиҳаси муҳокама қилиниб, Марказий Кенгаш аъзолари томонидан тасдиқланди.

Муҳокама қилинган барча масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўз мухбиримиз

СЎЗ — ПЛЕНУМ

ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Мусаллам УМИРОВА,
ЎзМТДП Тошкент шаҳар Кенгаши Ижроия Кўмитаси девон раҳбари:

— Ўтган йил 12 ноябрда Президентимиз Ислам Каримовнинг Парламент палаталарининг қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" мавзусидаги маърузаси мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган сиёсий партиялар фаолиятини тубдан яхшилашга, улар ўртасида соғлом рақобат муҳити шаклланишига катта туртки берди. Шу нуқтаи назардан ЎзМТДП МКнинг V Пленуми кун тартибидан ўрин олган партиянинг 2010 йил фаолияти юзасидан таҳлилий танқидий ҳисобот барча иштирокчилар диққат эътиборини тортиди. Хусусан, белгиланган вазифаларни адо этишдаги камчиликлар юзасидан билдирилган фикр-мулоҳазалардан тўғри хулоса чиқариб, бундан кейинги ишларимизни ушбоқлик билан олиб боришга ундади.

Партиянинг аъзолари сонини кўпайтириш, аҳоли ўртасида нуфузини мустаҳкамлаш борасида ноанъанавий иш услубларидан фойдаланиш, айниқса, партия заҳира кадрлар таркибини жисму жониде ватанпарварлик, ишчанлик, меҳнатсеварлик, одамлилик, олийжаноблик фазилатлари фуқаро турган, элу халқи манфаатини ўз манфаатидан устун қўй оладиган кадрлар билан бойитиш орқали иш самарадорлигига эришиш масаласи юзасидан бир қатор вазифалар белгиланган олинди.

Комилжон ОТАХОНОВ,
ЎзМТДП Андижон вилояти Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси:

— Ўтган йилда ЎзМТДП Андижон вилоят Кенгаши томонидан партияимиз мақсад ва гоғларини амалга оширишга қаратилган кўплаб тадбирлар, давра суҳбатлари ва ўқув семинарлари ҳамда форумлар ташкил этилди.

Албатта, амалга оширилган ишлар ўз самарасини бермоқда. Бироқ олдимизда ҳали ечимини кутаётган қатор вазифалар турибди. Шу боис мавжуд имкониятлардан кенг фойдаланиб, 2011 йилда фаолиятимизни тубдан ўзгатиришимиз, масъулият ва катта қуч-ғайрат билан ишлашимиз зарур. Қолаверса, жорий йилда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка алоҳида эътибор қаратишмоқда. Бу бежиз эмас. Чунки тадбиркорлик миллатимиз тарихи ва ҳаётида алоҳида ўрин тутди. Мулдор бўлиш истиқлол берган бебаҳо неъматдир. Бугун мамлакатимизда тадбиркорлар учун барча шароитлар яратилган, уларнинг ҳуқуқлари муҳофаза қилинган. Энг муҳими, тадбиркорликка кенг йўл очилиб, барчага тенг имкониятлар яратилган.

ЎзМТДП Андижон вилояти Кенгаши жорий йил мобайнида жойларда тадбиркорлар иштирокида қатор тадбирлар ўтказилди. Жумладан кўрғазма, ўқув семинарлари ташкил этишни режалаштирган. Ўйлайманки, ушбу ташаббус нафақат электротартибимиз ва кенг жамоатчилик орасида, балки бугун сиёсий партиялар ўртасида тобора қучайиб бораётган курашларда ҳам нуфузимизни, қуч ва салоҳиятимизни оширади.

Ўзбекистон Республикасининг "Сиёсий партиялар тўғрисида"ги Қўнуқнинг 15-моддасига мувофиқ Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши қўйидагиларни маълум қилади

2010 йил давлат бюджетини томонидан Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясига 2 236 494 000 сўм пул маблағлари ажратилди. Партиянинг 2010 йил 26 февралда бўлиб ўтган II Пленумида ажратилган маблағларнинг харажат сметаси тасдиқланди ва қўйидагича харажат қилинди.

Иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар 1 715 516 800 сўм (76,7%), тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш ва партия тадбирларини ўтказиш ва ўқитиш харажатларида 380 250 300 сўм (17%), асосий воситалар сотиб олиш 140 726 900 сўм (6,3%) сарфланди.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг 2010 йил 1 январь ҳолатига бюджетдан ташқари ҳисоб рақамида 71 964 100 сўм қолдиқ қолган. 2010 йил давомида 287 229 600 сўм аъзолик бадаллари, ҳўйимлик ёрдамлари юридик шахслардан 8 661 000 сўм, фуқаролардан хайрия ёрдамлари 150000 сўм келиб тушган. Ушбу маблағларнинг йил давомидаги харажати 240 653 600 сўмни ташкил этди, яъни Ижроия Кўмиталарининг жорий харажатлари 118 906 100 сўм (23,3%), партиявий тадбирларни ўтказиш, кўрғазмали тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш учун 74 499 200 (14,6%) ҳамда бошқа харажатларга 47 248 300 сўм (9,3%) сарфланди. 2011 йил 1 январь ҳолатига Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Қўрақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашларининг бюджетдан ташқари ҳисоб рақамларида 130 571 700 сўм қолдиқ мавжуд. 2011 йил учун 342 968 581 сўм аъзолик бадаллари тушуши кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясига 2011 йил учун давлат бюджетидан 3 046 457 000 сўм пул маблағлари ажратилди. Шундан иш ҳақи ва ажратмаларга 2 651 818 705 сўм (87%), IV гуруҳ харажатлари 394 638 295 сўмга (13%) харажатлар сметаси 2011 йил 28 февраль V Пленумида тасдиқланди.

ЎзМТДП Марказий Кенгаши

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

● ДАВРА СУҲБАТИ

Равшан ЭРМАТОВ: «СПОРТЧИ ЭНГ АВВАЛО ВАТАНПАРВАР БЎЛМОҒИ ЛОЗИМ»

ЎЗМТДП «Ёшлар қаноти» ва Ўзбекистон Футбол федерацияси «Терма жамоалар маркази» ҳамкорлигида мустақиллигининг 20 йиллигига бағишлаб «Ўзбекистон ифтихорлари — ёшлар даврасида» мавзусида «Ўзбекистон ифтихори» фахрий унвони соҳиби, ФИФА рефереси, ЎЗМТДП аъзоси Равшан Эрматов билан учрашув ташкил этилди. Унда ЎЗМТДПнинг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидagi фракцияси аъзолари, Марказий Кенгаш Ижроия Кўмитаси девони ходимлари, партиянинг «Ёшлар қаноти» етакчилари, партия фаоллари, спорт мураббийлари, шарҳловчилар ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

2-ўринни забт этиб, қумуш медал билан тақдирлангани, Тошкент шаҳрида ўсмирлар ўртасида футбол бўйича бўлиб ўтган Осиё чемпионатида Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоасининг мусобақа вице-чемпиони номига ҳамда келаси йили Мексикада ўтказиладиган жаҳон биринчилиги йўлланмасига эга бўлгани, Аргентинада ампутантлар ўртасида бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон терма жамоасининг кетма-кет иккинчи маротаба жаҳон чемпиони номига сазовор бўлгани ва «Ўзбекистон ифтихори» фахрий унвони соҳиби, ФИФА ҳаками Равшан Эрматовнинг мундиалдаги муваффақиятли иштироки

ва яқинда Қатарда яқунланган Осиё кубогига футболчиларимиз қўлтиқидан жой олгани соҳага берилаётган юксак эътибор самарасидир.

Барчамизга маълумки, халқ, миллат ва давлатни дунёга энг тез танитадиган соҳа илм-фан ва спортдир, — деди ЎЗМТДП МК Ижроия кўмитаси раиси ўринбосари Арслон Эшмуродов. — Биргина Равшан Эрматовнинг футбол соҳасида эришган улкан муваффақияти мамлакатимиз номини яна бир бор дунёга танитди. ЎЗМТДП «Ёшлар қаноти» жорий йилда ёшларимизни фан, таълим,

заев мамлакатимизда спортнинг барча турларини ривожлантиришга берилаётган юксак эътибор, спортчиларимиз ва Равшан Эрматов эришган натижалар хусусида тўхталдилар. Дарҳақиқат, учрашувда бот-бот таъкидланганидек футболчиларимиз, айниқса, Равшан Эрматов эришган ютуқлар ҳар бир ўзбек хонадонини, миллионлаб футбол ишқибозларни кўнглига олам-олам қувонч бағишлади. Шунингдек, мамлакатимизда Ўртбошимиз раҳнамолигида барча спорт турлари қатори футболни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилаётгани, давлатимиз раҳбарининг 2011 йил 19 январдаги 2011-2013 йилларда республикада футболни ривожлантириш ва моддий-техник базасини мустаҳкамлаш бўйича қўшимча чора-тадбирларга оид қарорида кўзда тутилган мақсад-вазифалар ва унинг футболимиз таракқиётида янги саҳифалар очишига муҳим омил бўлиб хизмат қилиши таъкидланди.

Шундан сўнг иштирокчилар «Ўзбекистон ифтихори» фахрий унвони соҳиби, ФИФА ҳаками, ЎЗМТДП аъзоси Равшан Эрматовга ўзларини қизиқтирган саволлар билан муносабат қилишди.

Тадбирдан сўнг иштирокчиларнинг фикр-мулоҳаза ва таассуротлари билан қизиқдик.

Сирожиiddин Султонов, ЎЗМУ талабаси:

Халқаро тоифадаги ҳакам, ФИФА рефереси Равшан Эрматов билан учрашув биз ёшларда унутилмас таассурот қолдирди. Энг муҳими, давра суҳбатида спорт билан дунёга тез танилиш мумкинлигига яна бир бор амин бўлдик. Мазкур тадбирни ташкил этган ЎЗМТДПга ўз миннатдорчилигимни билдираман ва партиянинг миллий спортимиз, миллий ўйинларимизни тарғиб қилиш, айниқса, ёшларни қўллаб-қувватлаш йўлидаги саъй-ҳаракатларини алоҳида таъкидлашни истайман.

Равшан Омонов, ЎЗМТДП Олмазор туман кенгаши «Ёшлар қаноти» фаоли:

Бу каби тадбирлар биз ёшларга нафақат билимли ва кенг дунёқарашли, балки жисмонан бақувват, руҳан соғлом бўлишимизда спортнинг ўрни нақадар катта эканлигини аңлатади. Давра суҳбатида спорт усталари, мураббийлар ва халқаро тоифадаги ҳакам Равшан Эрматовнинг маслаҳатлари, ортирган тажриба ва ҳаётий кўникмалари унда иштирок этган ёшларимизнинг спортга бўлган қарашларини буткул ўзгартирди, деб ўйлайман.

● БПТ — БОШ ТАЯНЧИМИЗ

Мамлакатимиз мустақилликка эришган дастлабки кунлардан аҳоли соғлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни ҳуқуқий муҳофаза қилиш асосида соғлом авлодни тарбиялаш муҳим вазифалардан бири сифатида белгиланди. Бу борада Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида кенг қўлланган ислохотлар олиб борилмоқда. Хусусан, ўтган 2010 йилнинг «Баркамол авлод йили» деб номланиши бу борада бошланган улкан ишларни давом эттириш, янги поғонага кўтариш, бир сўз билан айтганда, юртимизнинг эртанги кунини белгилаб берадиган баркамол авлодга бўлган эътиборнинг яна бир намунаси бўлди, десак муболаға бўлмайди.

Мамлакатимизнинг барча жойларида бўлгани каби Сурхондарё вилоятининг Узун туман Марказий шифохонасида ҳам аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатиш, мазкур касб эгаларининг кўникма ва маҳоратини ошириш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Бугунги кунда мамлакатимизда ҳам жисмонан, ҳам маънан соғлом авлодни вояга етказиш устувор вазифалардан бири, дейди туман Марказий шифохонаси раҳбари Очилди Амиркулов. — Соҳада жаҳон стандартлари талабларига жавоб берадиган энг сўнгги замонавий технологиялар жорий этилаётгани аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатишга шароит яратаяпти.

Таъкидлаш лозимки, мазкур муассасада ЎЗМТДП бошлангич партия ташкилоти тузилган бўлиб, унинг 28 нафар аъзоси партия Дастурида белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этишда фаоллиқ кўрсатмоқда. Сўхбатдошимиз Очилди Амиркулов айтиш пайтида бошлангич партия ташкилоти раҳбари ҳам. Биз мазкур ташкилотдаги БПТ фаолияти билан қизиқдик.

Жамоамизнинг сергайрат, ташаббускор ёшларидан бир гуруҳи ЎЗМТДП бошлангич партия ташки-

лоти атрофида тўпланган. Уларнинг шижоати, изланишлари билан партия Дастури ва унда белгиланган вазифаларнинг амалда бажарилишига ҳаракат қилишми, дейди О.Амиркулов. — Жумладан, ўтган «Баркамол авлод йили»да ОИТС касаллиги ва гиёҳвандлик каби турли салбий иллатларнинг олдини олиш ва ёшларнинг экологик маданиятини юксалтириш мақсадида «Қишлоқ ҳаётида экология ва саломатлик масалалари», «Саломатлик пойдевори кўлимизда», «XXI аср вабоси», «ОИТС дан эҳтиёт бўлинг», «Қишлоқ ҳаётида соғлом турмуш тарзини шакллантириш» мавзуларида маънавий-маърифий тадбирлар, давра суҳбати ва учрашувлар ташкил этилди. Айниқса, БПТ томонидан ўтказилган «Соғлом ҳаёт тарзи тарафдоримиз» мавзусидаги маданий тадбир асосан ёшлар иштирок этгани билан аҳамиятли бўлди. Боиси, тадбирда БПТнинг фаол аъзолари иштирокида сахна кўринишлари орқали соғлом ҳаёт тарзи билангина мақсадлар сари доимо олға бориш мумкинлиги намойиш этилди.

Мазкур БПТ иш режасидан ёшларни турли зарарли оқимлардан сақлаш, диний экстремизм ғоялари таъсирига тушиб қолишининг олдини олиш, ҳуқуқий маданиятини оширишга кўмакла-

ДАСТУРИЙ ВАЗИФАЛАР ИЖРОСИ

БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАСИГА АЙЛАНМОҚДА

иш ишлари ўрин олган бўлиб, яқунланган йилда бу борада ҳам муайян ишлар қилинди. Жумладан, ЎЗМТДПдан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайланган депутатларнинг ёшлар билан учрашувлари мунтазам равишда ташкил қилинаётгани уларнинг сиёсий, ҳуқуқий билимларини бойитибгина қолмасдан, мамлакатимиз ва жаҳонда юз бераётган ижтимоий-сиёсий жараёнлар билан чуқурроқ танишиш имконини бермоқда.

Ёш авлод онгига табиати асраб-авайлашни сингдириб бориш, тўғрақлар орқали уларнинг борлиққа нисбатан меҳрини шакллантириш, экологик маданиятини юксалтириш олдимизда турган муҳим вазифалардан биридир, — дейди Узун туман Кенгаши

аъзоси, БПТ фаоли С.Парпиева. — Шу боис турли кўрик-танлов, давра суҳбати ва тадбирлар воситасида табиатни, унинг ҳар бир заррасини асраш кераклигини ёшларга сингдириб боришга ҳаракат қилаёпмиз.

Таъкидлаш лозимки, БПТга ажратилган хона жиҳозланиши ва турли соҳаларга оид китоб жамланмаларининг мавжудлиги билан ҳам туманда намунали саналади. Бундан ташқари партия фаолияти тўғрисида деворий газеталар кўринишида алоҳида маълумотлар бурчаги ташкил этилган. Шунингдек, туман Кенгашида миллий қадрият, урф-одат ва аъналаримизни ёшлар ўртасида кенг тарғиб этиш, ота-боболаримиздан мерос ноёб дурдоналарни тиклаш ва ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Хусусан, ЎЗМТДПдан халқ депутатлари вилоят Кенгашига сайланган депутат Дилором Сафарова ташаббуси билан Узун туманидаги «Янги куч» маҳалласида «Турон-Садоқат» миллий хунармандчилик маркази ташкил этилиб, ҳозирги кунда 15 нафар қўлигул хотин-қизлар аҳдодлар меросини давом эттирмоқда. Марказда халқ хунармандчилигининг гилам тўқиш, каштачилик маҳсулотлари ва дўппи тикиш каби турлари бўйича ёшларга сабоқ берилмоқда.

Раъно ХУДОЙҚУЛОВА, ЎЗМТДП Сурхондарё вилояти Кенгаши Ижроия кўмитаси ёшлар масалалари бўйича етакчи мутахассиси, Камолиддин САИДУЛОВ, «Milliy tiklanish» мухбири

● 168 СОАТ: ЎЗМТДП ТАШКИЛОТЛАРИДА

ЁШЛАР ФАОЛЛИГИ

УНИ ЯНАДА ОШИРИШ ЖОЙЛАРДА ЎТКАЗИЛГАН ТАДБИРЛАРНИНГ АСОСИЙ МАВЗУСИГА АЙЛАНДИ

БУХОРО

Миллий маънавиятимиз ва тафаккуримиз юксалишида миллий қадрият, урф-одат ва аъналаримизнинг ўрни бекиёс. Уларни ўрганиш, келажак авлодларга бекаму-кўст етказиб беришга қаратилган «Миллатни юксак маънавият ва тарбия асради, улуғлайди» номли давра суҳбати ЎЗМТДП Вобкент туман Кенгаши ва «Ёшлар қаноти» фаоллари томонидан ташкил этилди.

Тадбир иштирокчилари миллатни юксалтиришда маънавият, қадрият ва аъналар билан бир қаторда таълим-тарбиянинг ўрни муҳимлигини эътироф этишди. Шунингдек, ёшлар тарбиясида ота-она, маҳалла-қўй билан биргаликда сиёсий партиялар томонидан тарихий ўтмишимиз ва бугунимиз борасида тушунтириш ва тарғибот-ташвиқот ишларининг самарадорлигини ошириш зарурлиги таъкидланди.

Давра суҳбати қизиқарли савол-жавобларга бой бўлди.

ЎЗМТДП Қоровулбозор тумани Кенгаши раиси Х.Эргашева Ал-Бухорий маҳалласида «Миллий қадриятлар, миллий манфаатлар» мавзусида ўтказилган давра суҳбатида ёшларни миллий қадриятларимиз борасидаги оммавий-сиёсий тадбирларга янада кўпроқ жалб қилиш, бўш вақтдан унумли фойдаланиш, иш билан таъминлашга кўмаклашиш мақсадида каштачилик, қўрқчилик, қулоччилик, зардўзлик каби хунармандчилик тўғрақларига жалб этиш ҳамда устоз-шогирд аъналарини давом эттиришга даъват этди. Тадбир ЎЗМТДП Қоровулбозор тумани Кенгаши, туман «Қамолот» ЁИХ бўлими ва маҳалла фуқаролар йиғини билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Тадбир иштирокчилари ёшларни миллий менталитетимизга ёт бўлган турли иллат ва таъсирлардан асраш учун уларни спортга жалб этиш ва турли мусобақалар уюштиришда ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйиш лозимлигини таъкидладилар.

Давра суҳбати якунида туман Болалар ижодиёти маркази томонидан миллий қадриятларимиз аҳолида фотоқўразма, амалий ва миллий санъат намуналари намойиш этилди.

СИРДАРЁ

Келажакимиз эгаларининг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, миллий қадрият, аъна ва урф-одатларимизга ҳурмат руҳида камол топишга кўмаклашиш, изланишларини қўллаб-қувватлаш ЎЗМТДПнинг дастурий мақсадларидан бири ҳисобланади. Шу боис жойларда уларнинг ижросини таъминлашга қаратилган илмий-амалий семинар, давра суҳбати, тадбирлар ўтказиб келинмоқда.

ЎЗМТДП Сирдарё тумани Кенгаши «Ёшлар қаноти» ва «Қамолот» ЁИХ туман бўлими ҳамкорлигида ўтказилган «Юксак маънавият ёшлар-Ватан келажиги» номли тадбир ана шундай мақсадларга қаратилди. Унда туман Кенгаши аъзолари, ЎЗМТДП туман Кенгаши «Ёшлар қаноти» фаоллари, туман ХТБ мутасаддилари ва «Қамолот» ЁИХ туман бўлими ходимлари иштирок этди.

Тадбирда ёшларни соғлом фикрли, комил инсон бўлиб вояга етишида миллий урф-одат ва аъналаримизнинг ўрни муҳимлиги таъкидланди. Иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

СУРХОНДАРЁ

ЎЗМТДП Қизилқум тумани Кенгашининг навбатдан ташқари пленуми бўлиб ўтди. Йиғилиш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2010 йил 4 сентябрдаги IV ялпи мажлиси қарорига мувофиқ Бандихон ва Қизилқум туманлари бирлаштирилганлиги муносабати билан ЎЗМТДП Бандихон ва Қизилқум тумани Кенгашлари Ижроия кўмитаси бирлашишига бағишланди.

Тадбирда ЎЗМТДП Сурхондарё вилояти Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси ўринбосари, девон раҳбари М.Бобомуродов сўзга чиқди.

Шу кунгача Қизилқум тумани партия ташкилотининг 1471 нафар, Бандихон туманининг эса 383 нафар аъзоси бор эди, — деди нотик. — Ушбу бирлашувдан кейин ЎЗМТДП Қизилқум тумани Кенгаши ҳам партия аъзолари сони жиҳатидан вилоятда олдинги ўринга чиқди. Бу эса партия Устави ва Дастурида белгиланган асосий мақсад ва вазифаларни бажаришда янада катта масъулият юклайди.

Пленумда, ЎЗМТДП Қизилқум тумани Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси А.Ашуров ва собиқ Бандихон тумани Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси О.Ишпўлатовнинг ҳисоботи тингланди. ЎЗМТДП туман Кенгаши ва Ижроия кўмитаси аъзоларининг янги таркиби сайланди. ЎЗМТДП Қизилқум туман кенгаши ижроия кўмитаси раиси эди О.Ишпўлатов сайланди. Пленум ишида ЎЗМТДП Сурхондарё вилояти Кенгаши девони ходимлари, партия фаоллари ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

● **2 МАРТ — ЎЗБЕКИСТОН БМТга АЪЗО БЎЛГАН КҮН**(Давоми.
Боши 1-бетда)

БМТ фаолиятининг асосий йўналишлари сифатида тинчликни ўрнатиш ва сақлаш, ҳарбий можароларнинг олдини олиш, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ривожланаётган мамлакатларга иқтисодий-молиявий кўмак бериш, инсонпарварлик ёрдамини кўрсатиш, жаҳон маданиятини ривожлантириш каби йўналишларни алоҳида қайд этиб ўтиш мумкин.

хавфсизлигига таҳдид солаётганлигини, шунингдек, халқаро терроризм, наркобизнес, куролларнинг тарқалиши манбаи бўлиб қолаётган бу уруш афғон халқи бошига мислсиз кулфатлар солаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Юртбошимиз ўз нутқида афғон можаросини ҳал этиш бўйича Ўзбекистон Республикаси позициясини билдирди, Афғонистондаги кескинлигини ҳал этишда, энг аввало, ташқи кучларнинг арашишувини бартараф қилиш

қишнинг сиёсий йўллари кидириш жараёнларида муҳим ўрин тутди. Бу учрашув Марказий Осиё тарихида илк бор бевосита Афғонистон жойлашган минтақада ўтказилди. Учрашувнинг Марказий Осиё минтақасида ўтказилиши Ўзбекистоннинг кўп томонлама юритган муваффақиятли дипломатияси ва жаҳон ҳамжамиятининг, биринчи навбатда, БМТнинг қўллаб-қувватлаши натижаси бўлди.

Учрашув давомида узоқ йиллик можародан чиқиш

ҳига айлантириш зарурлигини таъкидлаб ўтди.

Барчамизга маълумки, халқаро доираларда қизгин қўллаб-қувватланган ушбу ташаббус илк мартаба Юртбошимизнинг 2008 йил 3 апрель кун Бухарестда бўлиб ўтган НАТО/Евроатлантика ҳамкорлик кенгаши саммитидаги иштироки чоғида билдирилган эди.

Президентимиз БМТ минбаридан туриб Афғонистонда тинчлик ва барқарорликка эришишнинг муқобил йўллари топиш гоят муҳим аҳамият касб этаётганлигига урғу берган ҳолда Ўзбекистон

роитида ҳам Ўзбекистонда ҳар йили давлат бюджетининг 50 фоизидан ортиги ижтимоий соҳага йўналтирилаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

БМТ ва Ўзбекистон Республикаси муносабатларида ушбу нуфузли ташкилот Бош қотибларининг мамлакатимизга ташриф буюриши ҳам мамлакатимизнинг минтақада, қолаверса дунёда ўз ўрни ва мавқеига эга давлат сифатида халқаро ҳамжамият билан самарали ҳамкорлик қилиб келаётганлигининг натижаси дея талқин этиш мумкин. 2002 йил октябрида БМТ Бош қотиби Кофи Аннанинг, 2010 йил апрель ойида эса ушбу юксак лавозим соҳиби Пан Ги Муннинг мамлакатимизга ташриф буюриши бунинг исботидир.

Айниқса, БМТ Бош қотиби Пан Ги Муннинг мамлакатимизга ташрифи чоғида илк бор Оролбўйида бўлиши ва у ердаги бутун дунёга таъсир кўрсатаётган экологик бўҳрон билан бевосита танишиши Марказий Осиёдаги глобал экологик муаммага жаҳон ҳамжамияти эътиборини янада кучайтиришда алоҳида аҳамият касб этадиган воқеа бўлди.

Бош қотиб Пан Ги Муннинг ташрифи асосида БМТ ва ШХТ қотиблари ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги декларация имзолангани Марказий Осиёда интеграция жараёнларини фаоллаштириш, минтақавий хавфсизликни мустаҳкамлашда

● **ФРАКЦИЯ ЙИГИЛИШИ**АХБОРОТ-КУТУБХОНА
ФАОЛИЯТИ**ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТЛАНАДИ**(Давоми.
Боши 1-бетда)

«Ахборот-кутубхона фаолияти тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳам иккинчи ўқишда муҳокама қилинди. Мазкур қонун лойиҳаси ахборот-кутубхона институтларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, молиялаштириш, фондини тўлдириш, ҳисобга олиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш, шунингдек, ахборот-кутубхона институтлари ҳамда фойдаланувчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, айниқса, айрим тоифадаги фойдаланувчиларга ахборот-кутубхона хизмати кўрсатишнинг алоҳида шартларининг белгиланиши билан аҳамиятлидир.

Таъкидлаш жоизки, «Ахборот-кутубхона фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг қабул қилиниши халқимизнинг асрий миллий қадриятлари, бой илмий-маданий мероси, урф-одат ва удумлири, анъанавий турмуш тарзини ҳар томонлама ҳисобга олиб, давлат ва жамиятни янгилаш ҳамда тараққий эттиришга йўналтирилган ислохотлар билан бирга, кутубхоначилик соҳасини ҳам бугунги замонга ҳамоҳанг тарзда ривожланишида муҳим омил бўлади. Зеро, аждодларимиз тафаккури ва даҳоси билан яратилган энг қадимги тошёзув ва битиклар, халқ оғзаки ижоди намуналаридан тортиб бугунги кунда кутубхоналаримиз хазинасида сақланаётган минг-минглаб қўлёзмалар, уларда мужассамлашган тарих, адабиёт, санъат, сиёсат, ахлоқ, фалсафа, тиббиёт, математика, минералогия, кимё, астрономия, меъморлик, деҳқончилик ва бошқа соҳаларга оид қимматбаҳо асарлар буюк маънавий бойлигимиздир.

**А.ТУРСУНОВ,
юридик фанлар
доктори**ЎЗБЕКИСТОН ва БМТ:
ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўртасидаги муносабатларга алоҳида тўхталиб ўтиш жоиздир.

Ўзбекистон Республикаси ўз мустақиллигига эришгач, халқаро ҳамжамиятнинг тўлақонли аъзоси сифатида 1992 йил 2 март кун Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлди ва ўша вақтдан буён давлатимиз байроғи БМТ Бош қароргоҳи биноси олдида хилпираб турибди. Бу билан

лозимлигига урғу берди ва шундай деди:

“Биз яна бир бор БМТ Хавфсизлик Кенгашига ким томондан бўлмасин, Афғонистонга қурол олиб киришни таъқиқлаб қўйиш таклифи билан мурожаат қиламиз”.

Ушбу юксак даражадаги халқаро анжуманда Президентимиз Афғонистоннинг урушдан кейинги тараққиёти ва ривожланиши масаласига ҳам тўхталиб, ушбу мамлакат уруш эмас, тинчлик ва барқарорлик

йўллари ҳақида фикрлар алмашиб олинди. Натижада “Афғонистондаги зиддиятни тинч йўл билан ҳал этишнинг асосий тамойиллари тўғрисидаги Тошкент декларацияси” қабул қилинди ва мазкур декларация БМТнинг расмий ҳужжатлари сифатида эътироф этилди.

Давлатимиз раҳбари 2000 йил сентябрида бўлиб ўтган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг “Минг йиллик саммити”да ҳам иштирок этди ва нутқ сўзлади. Юртбошимиз мазкур нутқида халқаро хавфсизлик ва барқарорлик муаммоси янги аср бўсағасида ҳамон жаҳон ҳамжамияти олдида турган энг асосий муаммолардан бири бўлиб қолаётганлигини, бугунги кунда минтақалар хавфсизлиги ва алоҳида давлатлар миллий хавфсизлигини таъминламай туриб, умумий халқаро хавфсизликка эришиб бўлмаслиги ҳаммага равшанлигига урғу берган ҳолда Ўзбекистон Республикаси БМТ фаолиятининг асосий тамойилларидан бири бўлган хавфсизлик яхлитлиги тамойилини тўлиқ қўллаб-қувватлашини маълум қилди.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов БМТ Бош қотиби Пан Ги Муннинг таклифига биноан 2010 йил 20 сентябрь кун БМТ Бош Ассамблеясининг Мингйиллик ривожланиш мақсадаги бўйича олий даражадаги ялпи мажлисида иштирок этиб, нутқ сўзлади. Давлатимиз раҳбари ўз нутқида мамлакатимизда Мингйиллик ривожланиш мақсадлари доирада амалга оширилган ишлар, Ўзбекистоннинг БМТ билан ҳамкорлиги, Марказий Осиёдаги бугунги жараёнлар, минтақавий хавфсизлик ва экология муаммолари, Афғонистон можароси ва уни ҳал этиш йўллари ҳақида алоҳида тўхтади. Президентимиз томонидан илгари сурилган таклиф ва ташаббуслар БМТ Бош Ассамблеясининг олий даражадаги мажлиси иштирокчилари томонидан катта қизиқиш билан қабул қилинди.

Мамлакатимиз раҳбари бугунги куннинг энг долзарб халқаро муаммоларини ҳал этишда уруш ва можаролар тўсиқ бўлаётганини, Афғонистон мисолида бунинг яққол тасдиғини кўриш мумкинлигини алоҳида таъкидлади ҳамда мазкур мамлакатда вазиятни барқарорлаштириш учун унга иқтисодий ёрдам кўрсатиш, ижтимоий-гуманитар ва инфратузилмага оид лойиҳаларни амалга ошириш лозимлигига, шу билан бирга, Афғонистон халқининг кўп асрлик анъаналари ва қадриятларига ҳурмат билан муносабатда бўлиш зарурлигига барчанинг эътиборини қаратди.

Юртбошимиз ўз нутқида БМТ шафёолигига 2001 йилгача фаолият кўрсатган “6+2” мулоқот гуруҳини ҳозирги воқеликни инобатга олган ҳолда ва музокаралар жараёнида НАТО ваколатли вакилининг ҳам албатта иштирок этишини назарда тутиб, Афғонистон бўйича “6+2” мулоқот гуруҳини “6+3” гуру-

БМТ ва Ўзбекистон Республикаси муносабатларида ушбу нуфузли ташкилот Бош қотибларининг мамлакатимизга ташриф буюриши ҳам мамлакатимизнинг минтақада, қолаверса дунёда ўз ўрни ва мавқеига эга давлат сифатида халқаро ҳамжамият билан самарали ҳамкорлик қилиб келаётганлигининг натижаси дея талқин этиш мумкин. 2002 йил октябрида БМТ Бош қотиби Кофи Аннанинг, 2010 йил апрель ойида эса ушбу юксак лавозим соҳиби Пан Ги Муннинг мамлакатимизга ташриф буюриши бунинг исботидир.

ҳал этишлари даркор.

Улар сирасига авваламбор, тинчлик ўрнатиш миссиясига дахлдор АҚШ, НАТО, Россия, шунингдек, Афғонистон билан бевосита қўшни мамлакатларни киритиш зарур. “6+3” мулоқот гуруҳининг энг муҳим мақсади – бир-бирига қарши қурашаётган томонларга Афғонистонда ҳарбий ҳаракатларни тўхтатиш дастурини таклиф этиш, мамлакатни пароканда қиладиган асосий муаммо ва зиддиятлар бўйича ўзаро муроа асосидаги ечимларни топиш, хавфсизликни таъминлаш ҳамда барча томонларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда зарур қафолатларни беришдан иборат”.

Шунингдек, Юртбошимиз БМТнинг юксак минбаридан туриб мамлакатимизда мустақиллик йилларида амалга оширилган ишлар ва эришилган ютуқлар тўғрисида ҳам жаҳон афкор оммаси диққат-эътиборига бир қатор муҳим маълумотларни хавола этди. Президентимиз бу борада фикр билдирди туриб, мустақилликкача бўлган даврда республикамиз ўзининг бир томонлама ривожланган хомашё етиштиришга йўналтирилган иқтисодиёти, ҳалокати пахта яккахокимлиги авжга чиққан, қоқоқ ишлаб чиқариш ва ижтимоий инфратузилмаси, жон бошига истеъмол даражаси паст каби салбий хусусиятларга эга бўлган бўлса, мустақил ривожланиш йилларида юртимизнинг қиёфаси тамомилан ўзгариб янги ва улкан марраларни қўлга киритганлигини, хусусан ўтган йиллар мобайнида ялпи ички маҳсулот 3,5 баравар, аҳоли жон бошига ҳисоблаганда эса 2,5 баравар ўсганлиги, ўртача иш ҳақи 14 баравар ошганлиги, давлатнинг ижтимоий соҳа ва ижтимоий муҳофаза учун сарф-харажатлари 5 баравардан зиёдрок кўпайганлиги, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози ша-

объекти бўлмоғи лозимлигини ва бундан барча манфаатдор бўлишига дунё ҳамжамиятининг эътиборини қаратди.

XXI аср бўсағасида Марказий Осиёдаги минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш, мавжуд можароларни ҳал этиш бўйича янги ёндашувлар ва қарашларни даврининг ўзи тақозо қила бошлади. Шу нуктаи-назардан афғон можаросини бартараф этиш, низолашаётган томонларни муроасага чаклаш, афғон заминда тинчлик ва осойишталикни ўрнатиш ҳамда афғон муаммосининг ҳал этилишидан манфаатдор бўлган барча ички ва ташқи кучларнинг бутун ҳаракаатларини бирлаштириш мақсадида Ўзбекистон янги бир ташаббус билан, яъни кейинчалик “6+2” номи билан аталувчи мулоқот гуруҳини ташкил этиш ташаббуси билан чиқди. Бу Бирлашган Миллатлар Ташкилоти шафелигида афғон муаммосини ҳал этиш бўйича Афғонистон билан чегарадош 6 та давлат (Покистон, Тожикистон, Туркменистон, Хитой, Эрон, Ўзбекистон) ҳамда иккита йирик давлат АҚШ ва Россия иштирокида ташкил этилган гуруҳ бўлиб, ушбу давлатлардан 3 таси (АҚШ, Россия, Хитой)нинг БМТ Хавфсизлик Кенгашига доимий аъзолиги ушбу гуруҳу нечоғли нуфузга ва таъсир кучига эга эканлигини намойён этади.

Юқорида номлари тилга олинган давлатлар афғон можааросига нисбатан нуктаи-назарлари турлича бўлишидан қатъий назар, Афғонистонда тинчлик ўрнатиши ёқлаб чиқдилар ва БМТ бошчилигида олиб борилган мунтазам фаолиятдан сўнг афғон муаммосини ҳал этиш учун бир тўхтамга қўлдилар.

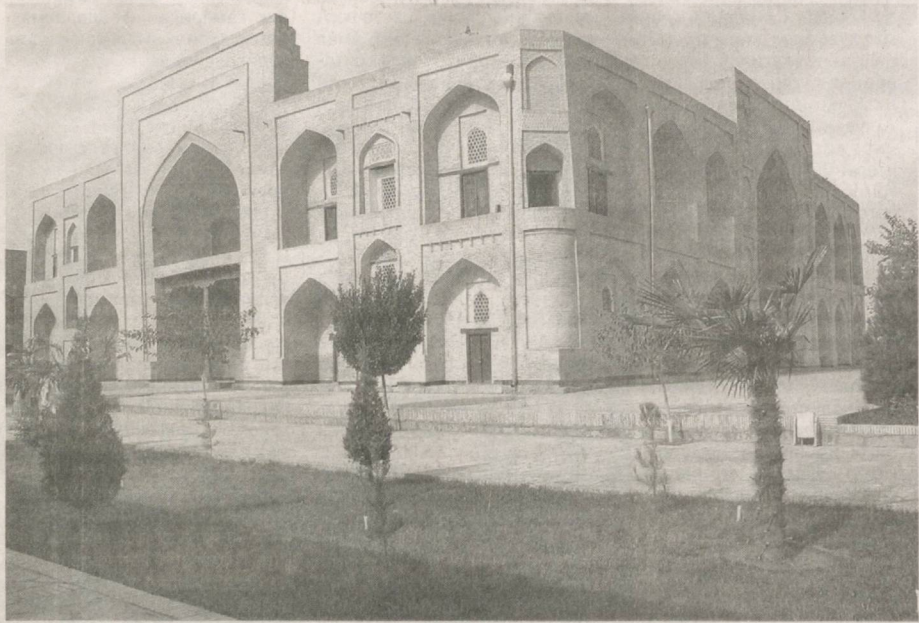
1999 йил 19-20 июль кунлари БМТ раҳнамолигида Тошкентда Афғонистон бўйича “6+2” гуруҳига аъзо давлат вакилларининг учрашуви бўлиб ўтди. Тошкент учрашуви узоқ йиллик афғон можааросидан тинч йўл билан чи-

МАЪНАВИЯТ

● МИЛЛИЙ МЕРОС

ҚАДИМГИ МЕЪМОРИЙ ЁДГОРЛИКЛАР

УЛАРНИ МУХОФАЗА ҚИЛИШ, АСРАБ-АВАЙЛАШ, ТАДҚИК ЭТИШ ВА КЕЛГУСИ АВЛОДЛАРГА БУС-БУТУН ЕТКАЗИШ ҲАР БИРИМИЗНИНГ МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Маълумки, Ўзбекистон меъморий ёдгорликларга бой мамлакат. Не-не силсилаларга дош берган қадимги меъморий обидалар, зангори гумбазлар, нафис пештоқлар, рангли қошинлару миноралар ҳар биримизда фахрлиниш ҳиссини уйғотади, уларни келгуси авлодларга бус-бутун етказиш, асраб авайлашга ундайди. Қолаверса, ана шу ёдгорликларда ҳақиқийнинг шонли ўтмиши, тарихи ва маданияти акс этган.

Бугунги кунда республика-мизда 10000 дан зиёд тарихий ва маданий ёдгорликлар мавжуд. Шулардан 3013 та меъморий ёдгорлик давлат, 20 дан ортиғи эса ЮНЕСКО муҳофазасига олинган. Буларга Шарқ ва Ўрта Осиё меъморчилиқ санъатининг дурдоналари — Бибихоним, Шохи Зинда мажмуаси, Регистон, Афросиёб қадимий шаҳри, Ғўри Амир, Исмоил Сомониий мақбараларини киритиш мумкин.

1995 йилда Ўзбекистон Умумжаҳон маданий ва табиий бой-ликларини сақлаш тўғрисидаги ЮНЕСКО Конвенциясига қўшилди. Мамлакатимизда Умумжаҳон мероси рўйхатига киритилган маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш, бошқариш тизимини такомиллаштириш юзасидан чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Шунингдек, 2011 йилнинг 26 январь куни «Қадимий Термиз» ва «Сармисшой қоя тош расмлари» номли ҳужжатлар ЮНЕСКО Умумжаҳон мероси марказига тақдим этилди.

Истиқол йилларида биргина Самарқанд шаҳридаги меъморий обидаларда таъмирлаш ва қайта тиклаш ишлари олдинги даврдаги бу соҳада бажарилган барча ишлар қўламайдан анча каттадир. Натижада қадимги меъморий обидалар бугунга келиб янгидан чирой очди, ҳар бир қарич ер, нақшу ниғорлар, қурилмалар, йўлакларга алоҳида аҳамият берилди. Сўнгги йилларда олиб борилган таъмирлаш ишлари, умуман, ана шу соҳа ингиликларини ҳақида кўпроқ маълумот олиш мақсадида Тошкент Архитектура қурилиш институтининг «Архитектура тарихи ва назарияси» кафедраси мудири, архитектура фанлари доктори Орифжон Салимов билан суҳбатлашдик.

— **Муствақиллик йилларида Юртбошимиз Ислам Каримов раҳнамолигида қадимги меъморий обидаларни таъмирлаш борасида улкан ишлар қилинди. Ана шу жараёнда соҳа мутахассислари кўпроқ нималарга эътибор беришди?**

— Тарихий ёдгорликларни таъмирлаш, объектларни лойиҳалашда бугунги кунда асосий

си эски ва янги билим ҳамда тажрибага таянилади. Яхлит жой ва деталларга ечимнинг уйғунлашуви натижасида уларнинг дастлабки қиёфаси тикланмоқда. Ўзбекистон меъморчилиги ёдгорликларининг маданий ва тарихий-меъморий қийматини инобатга олиб, тарихий меросдан фойдаланишнинг энг муҳим қоидалари тузиб чиқилган: ёдгорлиқни максимал сақлаш; ёдгорлиқнинг янги вазифасини тарихан шаклланган вазифасига яқинлаштириш; ёдгорлик ва томошабиннинг бевоСИта мулоқоти учун муҳит яратиш; халқ меъморчилиги аънаваларининг изчиллиги. Ҳар бир иншоот конструкциясини чуқур таҳлил қилмасдан, унинг техник ҳолатини аниқламасдан, статик ва динамиқ кувларни тўлиқ ҳисобла-масдан тиклаш ва таъмирлаш конструкциясини яратиш мумкин эмас. Шунинг учун мамлакатимиздаги ёдгорликларни муҳандислик таҳлили, техник ҳолатини аниқлаш ва илмий асбоблар билан кузатув олиб бориш натижасида меъморий ёдгорликларни сақлаб қолиш билан бирга ички ҳолатини, иншоотнинг қаерида камчиликлар борлигини аниқлаш жуда муҳим ўрин тутди. Яқинда «Сохранение и использование памятников архитектуры Узбекистана» номли китобим нашрдан чиқди. Ушбу монография тарихий-маданий объектлар бўйича аввалги изланишлар ва кўп йиллик тажрибаларга асосланган ҳолда ёзилган. Унда архитектура ёдгорликларининг ҳозирги кундаги ҳолатининг таҳлили ва олиб борилган тадқиқот ишлари ҳу-лосаларига кўра ёдгорликларни сақлашнинг асосий усуллари — консервация, реставрация, реконструкция ва мослаштириш ёритилган. Ана шу изланишлар архитектура ёдгорликларини сақлаш бўйича лойиҳалаш институтлари ҳамда илмий иш-лаб чиқариш корхоналарида фойдаланишга мўлжалланган.

Энг аввало, таъмирлаш жараёнида алоҳида бинолар ва меъморий мажмуалардан фойдаланиш хусусияти аниқланади — ёдгорликлар музей меъморий эк-спонат сифатида фаолият кўрса-тадими ёки уларни маданий-маърифий, туристик ва шу каби мақ-садлар учун мослаштириш ҳам мумкин. Шу ўринда кафедрамиз Тошкентда Амир Темури даврида қурилган «Сўзук ота» мажмуаси бўйича ижобий тажрибалар тўплади. Бир пайтлар эмали идишлар заводи омборхонаси сифатида фойдаланиб келинган маж-муа ҳозирги вақтда реконструк-ция қилиниб, ёдгорлик маҳалла комитетига тегишли бино бўлиб хизмат қилмоқда, яъни фойдала-нишмоқда.

— **Бугунги кунда Хива шаҳридаги «Ичан Қалъа» меъморий мажмуаси, Бухоро Шах-**

ристон, Чор Бакр, Баҳовуддин, Хўжа Аҳрор, Зангиота, Ҳазрати Имом ва бошқа меъморий мажмуа-ансамбллар муҳофазаси ва таъмири халқо эътирофга сазовор бўлди. Айтинчи, ана шу обидаларни таъмирлашда ота-боболаримиз қўллаган меъморий услублардан нечоғлиқ фойдаланилди?

— Самарқанд шаҳридаги Регистон мажмуасида жойлашган, ЮНЕСКО томонидан жаҳон меъморчилиқига киритилган Тил-лакори масжиди авария ҳолати-дан мустаҳкамланиб, умрбоқий-лигини таъминлаш мақсадида бир қатор амалий ишлар олиб борилмоқда. Бу тадқиқот ишларига Германиянинг Веймер шаҳ-ридаги «БАУХАУЗ» университети ҳамда Мюнхендаги Техника университети олимлари ҳам жалб этилди. Ҳамкорликдаги ишлар анча самарали кечди. Шу билан бир қаторда Германия-нинг замонавий ўлчов-кузатув ва қайта ишлаш асбобларидан фой-даланиш катта натижаларни берди. Лекин улар қанчалик етук мутахассис бўлмасин, барибир биздаги архитектура санъати-нинг нозик томонларини ўзла-рида талқин қилишади. Умуман Шарқ меъморчилиги ўзига хос сир-синоатларга эга. Бу борада обидалар тарихини, конструкци-яси, архитектурасини чуқур ўрганган маҳаллий олимлардан самара каттадир. Айниқса, ўрта аср Моворауннаҳ меъморчилик мактаби тажрибаларини тари-хий манбалардан ўқиб-ўрганиб, амалий билимлар билан қурол-ланган зукко меъморгина ана шу сирлардан хабардор бўлиб, қан-долоқ бўёқ ва қурилиш ашёлари-дан фойдаланишни билади. Ҳу-сусан, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, таъ-мирчи меъмор А.Ҳаққулов (1930-1996)нинг меъморий ёдгорлик-ларни таъмирлаш маҳоратини айтиб ўтиш жоиздир. У шунчаки оддий бинокор уста эмас, балки таъмирлаш санъати ҳақида ўзи-нинг ва катта устозларининг таж-рибаларини оммалаштириш мақсадида бир неча китоблар, қўлланмалар яратган етук муал-лиф ҳам эди. Унинг 1991 йилда чоп этилган «Таъмир санъати» номли китоби Тошкент Архитек-тура-қурилиш институти ва Са-марқанд Давлат меъморчилик-қурилиш институти ҳамда рес-публикаимиздаги бошқа техника олий ўқув юр்தларининг талаба-лари учун «Меъморий ёдгорлик-ларни таъмирлаш» фанидан асо-сий ўқув қўлланма сифатида фойдаланиб келинмоқда. Сўнгги йилларда Самарқанддаги Нодир Девонбеги, Тиллакори, Улуғбек, Шердор мадрасаси, Бибихоним, Шохи-Зинда меъморий ёдгор-ликларидаги таъмирлаш ишлар-ида фаол қатнашган уста ва устозодалар бу соҳада кўп-ла янгилик ва ихтиролар қилишди.

Ўйлайманки, юртимизнинг тари-хини, унинг бой меъморий мада-ниятини, жаҳон миқёсида мам-лакатимизнинг шон-шухратини ошириб келаётган буюк усталар ишини ўрганиш ва уларни замо-навий технологиялар билан боғ-лашда жуда кўп изланишлар олиб боришимиз зарур.

— **Бугунги кунда соҳа мутахассисларини тайёрлаш, тарбиялаш ишлари қай даражада?**

— Ҳозирги пайтда республика-мизда маданий ва табиий мерос-ни муҳофаза қилиш ва ушбу соҳа учун кадрлар тайёрлаш масала-лари мавзусидаги илмий-амалий конференцияда ҳам кадрлар тай-ёрлаш юзасидан қатор тавсиялар ишлаб чиқилди. Унда масалани ҳар томонлама муҳокама қилиш асносида конференция қатнаш-чилари иш тажрибаси билан ўртоқлашиб, маданий ва табиий меросни муҳофаза қилиш, бу со-ҳалардаги талаб мавжуд бўлган айрим ихтисосликлар бўйича му-тахассислар ва юқори малакали илмий ходимлар ҳамда илмий-педагог кадрлар тайёрлаш за-рурлигига эътибор қаратилди.

Дарҳақиқат, архитектура ёдгорликларини муҳофаза қилиш, таъмирлаш ва қайта тик-лаш уларни келажак авлодлар-га асл ҳолида бус-бутун топи-риш учун, энг аввало, малакали кадрлар тайёрлаш зарур. Тош-кент Архитектура қурилиш ин-ститути «Архитектура тарихи ва назарияси» кафедрасининг фа-олияти меъморий обидаларни таъмирлаш ва қайта тиклаш бўйича юқори савияли бакалавр ва магистрлар тайёрлашга қар-атилган. Кафедра профессор-ўқитувчилари ва талабалари ар-хитектура ёдгорликлари бўйича илмий изланишлар олиб бориб, ёдгорликларни сақлаш бўйича замонавий усуллари ўрганиш-даги янги стандартлар бораси-да чет эл (Германия, Франция) мутахассислари билан тажриба алмашишмоқда.

— **Тарихий обидаларни асраб-авайлаш, уларни келгу-си авлодларга бус-бутун ет-казиш ҳар биримизнинг бур-чимиз. Шундай экан, юрт-дошларимизнинг бу борада-ги фикрлари қандай?**

Нодира АБДУЛЛАЕВА, (ўқитувчи): — Агар ёшларга нисбатан айтидиган бўлсам, аждодларга муносиб фарзанд бўлиш, мил-лий қадрият ва урф-одатларни уларнинг олдига ёшлигидан оқ-сингдириб борилмоқда. Демак, бугунги ёшлар бу масъулиятни ҳис қилиб улғайишмоқда.

Шамсиддин ОДИЛОВ, (талаба):

— Бу бурчини ҳамма ҳам бирдек ҳис этаётпти, деб бўлмайди. Ма-салан, Самарқандга саёҳатга борганимда, айрим тенгдошлар-имни тарихий обида деворла-рига ўзининг исмини ёзмақчи бўлганини, бундан ташқари сай-ёҳлар овқатланган идиш, қоғоз ва нон бўлакларини ташлаб кета-ётганини кўриб аччиқландим. Бу халқимиз ўтмиши ва тарихий оби-даларига нисбатан беҳурматлик қилишга қирмайдими? Қадимги ёдгорликларни асраб-авайлаш-да нафақат соҳа мутахассисла-ри, балки ҳар бир инсон масъу-лиқни ҳис этиши лозим.

Раъно МАЖИДОВА, (маҳалла фаоли):

— Халқимиз азал-азалдан меҳр-оқибатли, андишали ҳамда ота-боболаримиздан қол-ган меросни кўз қорчилидек асраб келган. Шундай экан, бу ҳис бизга бегона эмас.

Тарих зарваракларига битил-ган, ўтмиш зарбаларига дош бер-ган қадимги ёдгорликлар ҳуку-матимиз томонидан не-не ма-шаққатлар эвазига қайта тикла-ниб, янада чирой очаётган экан, биз ҳам уларни асраб-авайлаб, келгуси авлодга бус-бутун ет-казиши ўзимизнинг муқаддас бур-чимиз деб билайлик.

Махфуза ХУДАЙБЕРГАНОВА, «Milliy tiklanish» мухбири

Ўзбекистон Амалий санъат музейида “Ноёб хунармандчилик дурдонаси” номли кўргазма иш бошлади. Унда турли-туман кашта-чилик намуналари ва миллий либослар на-мойиш қилинмоқда.

Кўргазмадан кўзланган мак-сад миллий хунармандчилик йўналиши бўлмиш каштачилик-нинг бетакрор намуналарини томошабинга тақдим қилиш орқали ўзбек халқининг бой меросига нисбатан меҳр ва ғурур ҳисларини уйғотишдир. Кўргазмадан ўрин олган турли-туман каштали либослар тўпла-ми, дўппилар, сўзаналар, ёстиқ жилдлари, белбоғлар, турли шакл ва ҳажмдаги ҳамён ва сум-калар, пичоқ қинлари, шунинг-дек, қўлда тўқилган адрас ва духоба намуналари ўзининг бетакрорлиги, безакларининг жим-жимадорлиги билан кўзингизни қувнатади.

— Кўргазмада намойиш эти-лаётган, юксак дид ва моҳирлик билан тикилган гўзал каштачи-лик намуналари томошабинлар-да катта таассурот қолдираёт-ганини уларнинг чехраларидан билиш мумкин — дейди “Хунар санъати” маркази ходими Му-ножаат Кузиева. — Айниқса, кел-увчилар орасида ёшларнинг қўлпиги айнаи мурдадир. Чунки ёш авлод онгида миллий мада-ниятимиз ва санъатимизга, анъ-аналаримизга нисбатан ҳурмат руҳининг шаклланишида бундай кўргазмаларнинг ўрни беқийс-дир. Қолаверса, чет эллик сай-ёҳларнинг ҳам таширифи бизни қувонтирди. Уларнинг миллий кашталаримизга бўлган қизи-қиши ва ҳайрати ўзгачадир. Бу асарларнинг айниқса, қўл меҳ-нати эканлиги, нозик дид билан силлиқ тарзда тикилганлиги сайёҳларнинг ҳайрати ва меҳ-рини янада оширмоқда.

Дарҳақиқат, ўзбек халқ ама-лий безак санъати намуналари-нинг гўзаллиги ақлингизни шо-ширади. Бунда каштачилик мак-таблари алоҳида ўрин тутди. Азалдан Бухоро, Нурота, Шах-

● КЎНГИЛ ДАФТАРИДАГИ БИТИКЛАР

“БУ ҚАЛАМГА ФАЛАКДАН ОФАРИНЛАР ЁҒИЛСИН...”

Устоз Пиримқул Қодировнинг темурийлар даврида-ги адабий тилимиз муаммоларига доир “Тил ва эл” сарлавҳали илмий бадеаси адабий-илмий жамоатчи-ликнинг юксак баҳосига сабаб бўлди. Қўзғиги шундаки, муаллифнинг бу асари, гарчи илмий мушоҳада услуби-да ёзилган бўлса-да, биз ёшлигимизда қайта-қайта ўқиган “Уч илдиз”, кейинги йилларда яратилган “Ҳумоюн ва Акбар”, “Авалоқлар доғи”, “Она лочин нидоси” каби бадиий китоблар даражасида мароқ билан ўқилади.

Ҳар қандай иқтисодни тад-биркорлик билан ривожлантира-са бўлади. Бузилган, емирил-ган иморатни қайта тиклашнинг иложи бор. Аммо бузилган, бошқа тиллар таъсирида қори-шиқ бир ахволга келган тилни ўнглаш - мураккаб юмуш. Тил-ни фақат тил нуктаи назаридан эмас, тарих, миллий қадрият-лар, урф-одатлар нуктаи назаридан ҳам ўрганишнинг, сақ-лашнинг, бойитишнинг ва ав-лодларга бутун жозибаси билан етказишнинг лозими. М.Бел-лин деган олим 1861 йилда ёзган китобида улуғ мутафак-кир Алишер Навоийнинг она тилига катта эътиборини шун-дай баҳолаган экан: “Алишер Навоий ўз миллий тилининг аф-залиятларини инкор этиб бўлмайдиган далиллар билан исбот этганлиги — ўз халқи ора-сида ватанпарварлиқни бош-лаб берганидан далолатдир”.

XVI асрда Дю Белле деган шоир бошчилигида бир гуруҳ олим ва ёзувчилар “Француз тилини ҳимоя қилиш ва улуг-лаш” номли манифест қабул қиладилар. Унда “Она тилини ҳимоя қилиш — Ватанин ҳимоя қилиш билан баробардир”, де-ган фикр олдинга сурилади.

А.С.Пушкнинг “Евгений Онегин” романини камда икки марта ўқиганман. Лекин бир нарсасга эътибор бермаган эканман. Роман бош қаҳрамо-ни Татьяна ўз она тилини яхши билмаганилиг учун севган йи-гитига француз тилида хат ёзади. Пиримқулақа ушбу факт-ни ўқувчи ёдига солар экан,

● КЎРГАЗМА

“НОЁБ ХУНАРМАНДЧИЛИК ДУРДОНАСИ”

20 МАРТГА ҚАДАР ДАВОМ ЭТАДИ

рисабз, Тошкент ва Фарғона водийси каштачилиги ўзининг бетакрорлиги, гўзал безаклари, турли-туман шакллари ва ша-ҳар муҳитининг эстетик дидини акс эттириши билан ажралиб туради. Моҳир каштачиларнинг қўл меҳнатлари эвазига юзага кела-диган бежирим кашталар-даги кўзни яшнатувчи гуллар, барглар, яшил ўсимлик тасви-рлари рамзий маънода табиат-даги мўл-қўлчилик, баҳор ва ҳаётни ифода этади. Халқ бе-за-ги аънавалари жойлардаги каш-тачилик мактаблари учун асос бўлган. Натижада ҳақиқий бе-зак композициялари ва халқона шаклларни ўзида мужассам-лаштирган ажойиб тасвирлар ҳамда алоҳида ноёб услублар пайдо бўлган. Амалий безак санъати ва халқ хунармандчи-лигидаги аънавалар, нодир ус-лублар асосан хунарманд уста-лар орқали бугунги кунгача ўлмай яшаб келмоқда. Қолавер-са, уларнинг ижодий изланиш-лари ва тинимсиз меҳнатлари эвазига қадимий санъат асар-лари янгича унсурлар ва замо-навий рух билан уйғунлашган

ҳолда сайқал топиб, ривожла-ниб бормоқда. Бу борада Ама-лий санъат музейи қошидаги “Хунар санъати” хунармандлар марказининг хизматларини ало-ҳида таъкидлаш лозим. Марказ ташаббуси билан хунарманд у-сталар ҳамкорлигида йўқолиб кетаётган адрас нусхалари, каш-тачиликнинг қадимий услубла-ри, кашта тайёрлаш учун мўлжаллаб қўлда тўқилган пах-та, шойи ва ипак матолар ва уларнинг иплари намуналари қайта тикланишига эришилди. Шунингдек, ипак иплар рангини ўсимлик ва мева илди-зларидан олиб, бежирим адрас ва шойи матолар тўқилиши ҳамда бугаз-ламалардан яратилган миллий либослар тўплами таҳсинга са-зовордир. Ҳозирда марказ на-фақат Амалий санъат музейи-да, балки Шаҳрисабз, Бекобод, Марғилон ва Наманган шаҳар-лари филиалларида ҳам хунар-мандларни бирлаштириш асно-сида фаолият олиб бормоқда.

Кўргазма 20 мартга қадар давом этади.

Мухтарам КОМИЛОВА, «Milliy tiklanish» мухбири

●

“БУ ҚАЛАМГА ФАЛАКДАН ОФАРИНЛАР ЁҒИЛСИН...”

шарқда Хитой чегараларидан тортиб, Фарбда Туркия ва Гре-циягача бўлган улкан ҳудудлар-ни қамроқ олади ва шунчалик кенг минтақаларда истеъмол-да бўлган тил бойликларини ўрганиб, саралаб, ўз асарла-рига олиб киришга интилади”.

Демак, тарих билан қурол-ланиш, тарих асносида ўзлик-ни англаш учун ҳазрат Навойи-ни ўқишимиз ва ўқишимиз кера-к. Устоз Жомий Навоийнинг туркий тилда яратилган “Хам-са”сига юксак баҳо бериб, “Зи чарх офарини бар он қилк бод”, яъни, бу қаламга фалақдан офаринлар ёғилсин”, дегани-дек, улуғ Навоийнинг ана шу офаринларга сазовор бўлган муборак қаламидан тўқилган дур-жавоҳирларни ўрганмоғи-миз биз учун жуда ҳам муҳим. Устоз олим Азиз Қаюмов ҳаз-рат Навоийнинг “қомил инсон-ни шакллантиришда муҳим аҳамиятга эга сабақлар” деб атаган шеърый тўртликларини ёд олмоғимиз зарур. Фанлар Академиямизнинг бир гуруҳ филол олимлари узоқ йиллар давомида ғайрат-шижоат кўрсатиб, Алишер Навоий асар-ларининг 20 жилдигини қўлга тухфа қилдилар. Аммо бунитоб-лар имконият даражасида нашр этилди. Матбуотимизда унинг ютук-камчиликлари рўй-рост айтилди. Қани энди, биз ҳам Навоий асарларини гуржи Шота Руставелининг “Йўлбарс тери-сини ёпинган пахлавон”и, ҳинд-ларнинг “Маҳобхорат”и ёки “Ра-маяна”си, финларнинг “Ка-ливала”си каби дунёга кўз-қўз қилиб, биз ҳам Навоийнинг асар-ларига ўзлари жавоб қайтариб, “пахта”, “тилла” деган сўзлар-дан кейин “Бу ерда улуғ Амир Темури руҳи яшайди, бу халқ-нинг дунёни қалам билан забт этган даҳо — Навоийси бор, миллатининг улуғ даҳоларидан мерос бўлиб қолган бағрикенг-лик бор” десалар.

Аҳмад ОҒА

“КОКАНД РЕНТ ОРИГИНАЛ” МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКПАНГАН ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

*Муҳтабама онажонларимизни ва
дилбар опа-сингилларимизни
8 март - Хотин-қизлар байрами
билан самимий қутлайди.
Яшаиш фасли - баҳорнинг илк
қунарданоқ бир-бирига улашиб
кетган қушлар байрамлар
хонадонимизга тинчлик-хотиржамлик,
қут-бағрака олиб киришини
тилаймиз.*

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

АНЖУМАН

Мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ юртимизда келажакимиз эгалари бўлиш ёш авлод тақдирига алоҳида эътибор қаратилаётди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1999 йил 19 августда бўлиб ўтган 15 сессиясида «Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар тўғрисида»ги қонун қабул қилинганидан сўнг мамлакатимизда ёшларни гиёҳвандлик балосидан асраш, келажак авлодни оғусиз дунёга қорловчи қатор чора-тадбирлар, амалий ишлар қилинмоқда.

ГИЁҲВАНДЛИК — АСР ВАБОСИ

Яқинда пойтахтимиздаги Шайхонтоҳур тиббиёт коллежиди «Гиёҳвандлик — аср вабоси» мавзусида конференция бўлиб ўтди. Унда мамлакатимизнинг олий тоифали шифокорлари, ўқитувчи ва коллеж ўқувчилари иштирок этишди. Даставвал, мутахассислар йиғилганларга гиёҳвандлик балоси, унинг салбий оқибатлари ва у туфайли дунё миқёсида жиноятчиликнинг ортиб бораётгани ҳақида гапириб ўтишди.

Статистик маълумотларга кўра, аини пайтда дунё бўйича тахминан 180 млн. одам гиёҳвандликка мубтало бўлган. Бу умумий ҳисобда 15 ёшдан 64 ёшгача бўлган аҳолининг 4,7 фоизини ташкил этади. Кузатувлардан маълум бўлишича, гиёҳвандларнинг ўртача яшаш умри 35-40 ёшни ташкил этади. Гиёҳванд моддаларнинг кенг тарқалган тури наша бўлиб, уни дунё бўйича тахминан

150 миллион киши истеъмол қилади. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳисоб-китобларига қараганда, синтетик гиёҳванд моддалар сирасига амфетамин типиди огуларни ҳам киритиш мумкин. Сўнгги йилларда ана шу оғу савдоси дунё миқёсида кенг қулоқ ёймоқда. Шунингдек, анжуманда гиёҳвандликдан қутулиш йўллари ва даволаш усуллари ҳақида ҳам сўз борди.

Анжуман ниҳоясида ўқувчиларга «Улим сўқмоғи» номли видеофильм намойиш этилди. Фильмда гиёҳвандлик балоси ва асоратлари рўйроқ кўрсатиб берилган. Шундан сўнг баҳс-мунозара тарзида ўтган конференцияда иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволларига жавоб олишди.

Дилбар АБДУСАМАТОВА,
Шайхонтоҳур тиббиёт
коллежи ўқитувчиси

ҚИНФИР ИШНИНГ ҚИЙФИ...

ЎЖЖАТСИЗ СИГАРЕТЛАР

“Кўза кунда синади” деганларидек, Мақсуднинг ноқонуний савдо ишлари кунли келиб поёнига етди. Департаментнинг Тошкент шаҳар бошқармаси ходимларининг тезкор тадбири сабаб унинг ноқонуний даромадига чек қўйилди. 2010 йилнинг 3 март кунли пойтахтимизнинг Бунёдкор кўчасида ўтказилган тезкор рейдда фуқаро Мақсуд Ҳақимов жиноят устида ушланди. Унинг ёнидан чиққан ҳеч қандай ҳужжатлари бўлмаган кўп миқдордаги сигарет маҳсулотлари сотиш учун олиб кетилаётгани аниқланди. Сурштирув ишида Мақсуд сигарет маҳсулотларини Бунёдкор кўчасида жойлашган ўзига тегишли омбордан олганини, уларни сотиш ниятида олиб кетаётганини тан олди. Шундан сўнг омбор ҳолилар иштирокида кўздан кечирилди. Тинтув чоғида омборда чет элда ишлаб чиқарилган Ўзбекистон акциз маркаси елимланган 26 турдаги, жами 8.322.000 сўмлик тамаки маҳсулотлари борлиги қайд қилинди. М.Ҳақимов жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жазога тортилди.

**Бош прокуратура
хузуридаги СВОЖДЛК
Департаменти Тошкент
шаҳар Бошқармаси**

6 MILLIY TIKLANISH

ЖАРАЁН

ОГОҲЛИК

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра сайёрамизда ҳар йили 1,3 миллион киши йўл-транспорт ҳодисалари оқибатида ҳаётдан кўз юмди, 50 миллион инсон эса тан жароҳати олади. Бу ҳар дақиқада сайёрамизда йўл-транспорт ҳодисаси натижасида 2 киши ҳалок бўлади, 75-80 киши тан жароҳати олади, деганидир.

ЎХАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ

БАРЧАМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Инсоният ҳаётига жиддий хавф солаётган бундай муаммолар мамлакатимизда йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашни янада такомиллаштиришга қаратилаётган ишлар самарасида изчиллик билан ҳал этилмоқда. Кўрилаётган чора-тадбирлар натижасида ўтган 2010 йилда йўл-транспорт ҳодисалари сони 2009 йилга нисбатан 0,5 фоизга камайди. Тан жароҳати олганлар сони 0,4 фоиз, ҳалок бўлганлар сони эса 0,7 фоиз камайишига эришилди.

Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олишга қаратилган тадбирлар йил давомида изчил амалга оширилмоқда. Айни пайтда кишининг қорлиқировли кунларини беҳавотир, тинч-осойишта ўтказиш мақсадида давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимлари йўллардаги ҳолатни назорат қилиш, аҳоли ўртасида профилактик тадбирларни янада кучайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига биноан юртимизда 2010 йилнинг 15 декабридан 2011 йилнинг 15 январига қадар ўтказилган

“Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги” бу борадаги амалий ишларимиз кўламини янада кенгайтиришга хизмат қилди. Ойлик давомида фуқароларга йўл ҳаракати қоидаларини тарғиб қилувчи 10 000 дан зиёд плакат, китоб ва бошқа ўқув қўлланмалар тарқатилди. Автомобиль йўллари, хибонлар, автошоҳбекатлар, бозорлар ва аҳоли кўп тўпланадиган жойларга 5000 га яқин реклама, панно ва широрлар ўрнатилди, оммавий ахборот воситаларида мунтазам чиқишлар қилинди. Мактабларда “Йўл ҳаракати қоидалари” бўйича 17 соатлик дастур машғулотларининг намунали ташкил этилиши назорат қилинди. Тадбирларда ички ишлар ходимларидан қатор давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари ҳамда кенг жамоатчиликнинг фаол иштироки таъминланди.

Олиб борилаётган бундай кенг кўламли чора-тадбирлар, аввало ҳамюртларимиз хавфсизлигига, ҳар биримизнинг кундалик ҳаётимизнинг беҳавотирлигига хизмат қилмоқда. Шунга қарамай йўлларимизда автотранспорт воситаларини бошқариш билан боғлиқ ноҳуш воқеалар содир этилаётганлигини инкор этиб бўлмай-

ди. Таҳлиллар белгиланган тезликни ошириш, светофорнинг қизил ишорасига амал қилмаслик, транспорт воситасининг техник носозлиги ёки уни маст ҳолда бошқариш, йўлларда болаларни безътибор қолдириш, машинани бошқариш вақтида телефон ва мониторлардан фойдаланиш ёки хавфсизлик камаридан фойдаланмаслик каби қоидабузарликлар бунга сабаб бўлаётганлигини кўрсатмоқда.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 6 мартдаги “Транспорт воситалари ҳайдовчилари ва йўловчилари хавфсизлигини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига кўра 2007 йилнинг июлидан бошлаб конструкциясида хавфсизлик камарлари кўзда тутилган барча транспорт воситаларининг ҳайдовчилари ва йўловчилари ҳаракат вақтида хавфсизлик камаридан фойдаланишлари шартлиги белгилаб қўйилган. Ушбу қарор эълон қилинганидан кейин “Йўл ҳаракати қоидалари”нинг тегишли бандларига, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Бу

ҳақда оммавий ахборот воситалари орқали кўплаб чиқишлар уюштирилиб, қарор моҳияти ҳайдовчи ва йўловчиларга етказилди. Лекин йўлларимизда хавфсизлик камарини тақмасдан транспорт бошқараётган ҳайдовчилар учраб турибди. Маълумотларга назар ташласак, йўл патрул хизмати инспекторлари томонидан бир кунда ўртача 3000 нафаргача ҳайдовчи ушбу қоидабузарлик учун жазимага тортилмоқда. Шу ўринда алоҳида таъкидлаш жоизки, аксарият ҳолларда ҳайдовчилар айнан хавфсизлик камаридан фойдаланмаганликлари учун йўл-транспорт ҳодисаларида ҳаётдан кўз юммоқда. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 21 ноябрдаги қарорига мувофиқ ҳайдовчиларнинг транспорт воситасини бошқариш чоғида мобил телефондан фойдаланиши тақиқланганлигига қарамайдан ҳайдовчилар орасида бу қоидага амал қилмаслик ҳолатлари ҳам учрамоқда.

Юқоридаги таҳлиллар йўлларимизда содир бўлаётган турли ҳодисаларнинг олдини олиш, инсонлар ҳаётини сақлаб қолиш нафакат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимларининг вазифаси, балки ҳар бир фуқаронинг бурчига айланимоғи лозим, деган ҳулосани келтириб чиқаради. Сабаби, уйдан кўчага чиқдикми, ҳар биримиз йўл ҳаракати иштирокчисига айланамиз. Бу эса биз ҳоҳ ҳайдовчи, ҳоҳ йўловчи, ҳоҳ пиёда бўлишимиздан қатъий назар, аввало ўзимизнинг, қолаверса, атрофимизнинг тегишли бандларига, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Бу

Нилуфар УМРЗОКОВА

«АНДИЖОН ТАЖРИБА-СИНОВ ЗАВОДИ»

акциядорлик жамияти жамоаси

*муътабар онажонларимизни, опа-сингилларимизни,
келажак малаикалари бўлиш жондан азиз қизалоқларни*

*8 март – Халқаро хотин-қизлар кунли
билан самимий табриқлайди. Уларга узоқ умр,
сиҳат-саломатлик, оилавий тинчлик тилайди.*

Бахт ва иқбол сизларни ҳеч қачон тарқ этмасин!

Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида юртимизда кенг кўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. Жаҳон молиявий-иқтисодий иқтироси шароитида мамлакатимиз иқтисодиётида эришилаётган натижалар бунинг ёрқин далилидир.

Мамлакатимиз иқтисодиётида маҳаллийлаштириш дастури ўзига хос ўрин тутди. Унинг асосий вазифаси юртимизда импорт ўрнини босувчи ва экспорт салоҳиятига эга бўлган маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва шу орқали ташқи иқтисодий фаолиятни янада ривожлантиришдан иборатдир.

Бугунги кунда ушбу дастур асосида республикамизда жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Масалан, Фаргона ви-

лоятда кўплаб фирма ва компаниялар ташкил этилиб, ўз маҳсулотларини ички ва ташқи бозорга олиб чиқилмоқда.

Учкўприк туманидаги Кичик кенагас кишлоғида жойлашган “Сувли бўёқ” хусусий фирмаси бир неча йилдан буён сифатли ва арзон қурилиш материалларини ишлаб чиқарапти.

- Дастлаб икки-уч нафар ишчи билан фаолият бошлаган бўлсак, ҳозирда иш ўринлари саккизтага ошди, - дейди фир-

2011 йил — КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ЙИЛИ

КИЧИК КЕНАГАСЛИК КАТТА ТАДБИРКОР

«ТАШАББУС-2011» ТАНЛОВИНИНГ ТУМАН БОСКИЧИДА ГОЛИБ БЎЛДИ

ма раҳбари Фурқат Темиров. - Маҳаллийлаштириш дастури ишимиз кўламини янада кенгайтириш имконини берди. Соликлардан озод қилиндик. Ҳозирда қурилиш учун саккиз турдаги лок-бўёқлар ва шпаклёвка етказиб бераёпмиз.

Ўтган 2010 йилда фирма томонидан 260 миллион сўмдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Жорий йилнинг Президентимиз томонидан “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” деб эълон қилингани фирма фаолиятини янада ривожлантиришга туртки берди. Тадбиркор яқинда кредит ҳисобига Хитойдан қоришма аралаштирувчи, филтрлаш ва қадоклаш ускуналарини олиб келишни режалаштирган. Бу эса қўшимча янги иш ўринла-

рини очиш имкониятини беради ва 12-15 нафар кичик кенагаслик ёшлар иш билан таъминланади.

Бугунги кунда бозорларда “Машъал” белгиси остида со-

тилаётган лок-бўёқ маҳсулотлари ўзининг юқори сифати ва арзон нархи билан харидорларга манзур бўляпти. “Сувли бўёқ” фирмаси туман миқёсидаги турли тадбир ва хайрли ишлар-

га ҳам муносиб ҳисса қўшмоқда. Корхона ўзи фаолият олиб бораётган ҳудудда жойлашган мактаб стадионини таъмирлаб, ёшлар учун қулай шароит яратиб берди. Туманда ўтадиган

Наврўз ва Мустақиллик байрамларида мунтазам равишда спорт мусобақаларига ҳомийлик қилиб келмоқда, кам таъминланган оилаларни моддий қўллаб-қувватламоқда. Корхона ўзининг кичкина футбол жамоасини тузган. Ишчилар бўш вақтларида футбол ўйнашади.

Яқинда “Ташаббус-2011” танловининг туман босқичи бўлиб ўтди. Унда “Сувли бўёқ” фирмаси “Энг яхши тадбиркор” номинацияси бўйича голиб бўлиб, вилоят босқичига йўлланма олди. Бу иқтисодий юксалиш йўлида дадил одимлаб бораётган корхонанинг ўзига хос салоҳиятидан далолат беради.

“Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” Давлат дастурида тадбиркорлар учун кўплаб имтиёз ва имкониятлар яратилиши кўзда тутилган. Бу юртимиз тараққиёти, ҳаётимиз фаровонлигини таъминлашдек эзгу мақсадларга хизмат қилиши шубҳасиз.

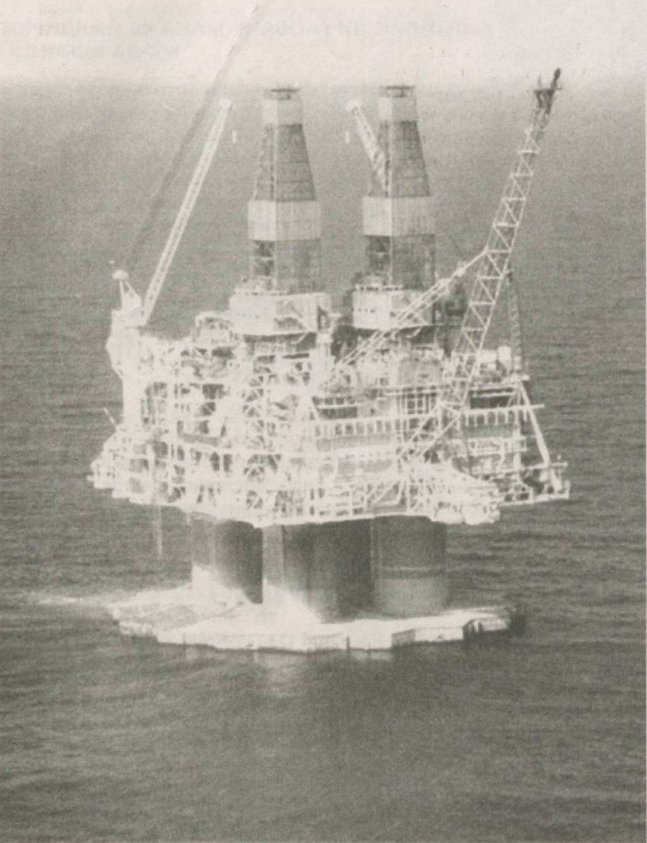
Эркин ДОРИПОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРҲ

Сўнгги бир неча ўн йилларда денгиз ва океанларни нефть, оғир металл, пестицид, радионуклид ва бошқа заҳарли моддалар “ўраб олмоқда”. Газсимон оксид углевод, оксид оловини туғдирган каби токсик моддаларнинг атмосфера орқали денгиз сувларида қўшилиши ҳам вазиятни чигаллаштирмоқда.

ДЕНГИЗ ВА ОКЕАНДАГИ “ДОҒ”ЛАР

Калифорния технология инсти-
тутти олимларининг кўп йиллик
тадқиқотларига кўра, дунё оке-
анларига ёмғир аралаш йилига
50 минг тонна кўрғошин ҳам
ёғилар экан. Улар автомобиллар-
дан ҳавога чиқарилаётган заҳар-
ли газлардан пайдо бўлмоқда.
Соҳилдаги йирик-йирик саноат
корхоналари, мунтазам қатнаб
турган кемалар ва нефть қазиб
чиқариувчи конлар океан ва ден-
гиз сувларининг булғанишига таъ-
сир кўрсатаётир. Оқибатда ҳай-
вонот ва ўсимликлар дунёси,
иктисодиёт ва денгиз экотизи-
мига жиддий зиён етказилаётир.
2010 йил 20 апрелда Мексика
кўрфазидagi “Бритиш Петроле-
ум” компаниясига қарашли
“Deerwater Horizon” платформа-
си портлаб, кучли ёнғин содир
бўлганди. Ушбу ҳалокатда 11 на-
фар ишчи ҳаётдан кўз юмган, бир

ярим километр чуқурликкача бур-
гулаш ишларини олиб бораётган
платформанинг ўзи сувга ғарқ
бўлди. Каттагина сув майдонини
қоплаган нефть доғларини мах-
сус тўсиқлар, ёқиб юбориш услу-
би билан ҳам тўхтатишнинг ило-
жи бўлмади. Дастлабки кун ден-
гизга беш миллион баррелдан
ортиқ углеводород хомашёси си-
зиб чиқди. Компания кўрфаздаги
вазиятни изга солиш ва компен-
сация тўловларга кўра, дунё ми-
ллард АҚШ долларидан ортиқ маб-
лаг сарфлади.
1972 йилнинг охирларида ден-
гизнинг турли чиқиндилар, шу
жумладан нефть ва нефть махсу-
лотлари билан ифлосланишнинг
олдини олиш мақсадига халқаро
Конвенция қабул қилинди. Статис-
тик маълумотларга кўра, дунё ми-
ллард ҳар йили ақлбавар қил-
майдиган даражада 740 миллиард

АҚШ доллари миқдориди нефть
махсулотлари истеъмол қилина-
ди. “Қора олтин”ни қазиб чиқа-
риш эса бор-йўғи 80 миллиард
АҚШ доллариға тушар экан. Нефть
монополиялари янги-янги конлар-
ни очиш учун барча кучларни са-
фарбар этган. Атроф-муҳитга ет-
казилаётган зарар уларни зарра-
ча қизиқтирмайди. Норвегиялик
машҳур сайёҳ Тур Хейрдал бир
пайтлар “Океан ўлаяпти, у инсон
хатоси туфайли хаста”, деб ҳақ
гапни айтган экан. 1969 йилларда
олим папирусдан ишланган “РА”
кемасида Атлантика океанида су-
зиб борар экан, икки ойлик саё-
хатнинг бор-йўғи бир неча кун-
гина сувнинг юқори қисми нефть
доғлари ва бошқа чиқиндилардан
холи бўлганига эътибор қаратган-
ди. Афсуски, ҳозир ҳам ана шу
аянчли манзаранинг шохиди
бўлапмиз.

Ҳар йили денгиз ва океанларга
ўн миллион тоннагача нефть тўкил-
моқда. Айниқса, танкерлар ва бур-
гулаш платформаларининг ҳало-
кати туфайли катта миқдорда за-
рар кўрилаяпти. 1977 йилнинг ап-
релида Шимолий денгизда Нор-
вегиянинг Снавангер шаҳридан
270 километр олисликдаги плат-
формадан 60 метр баландликка
ўралаётган нефть фаввораси
ҳосил бўлди. Нефть булогини ёпиш
учун бир ҳафтадан ортиқ вақт да-
вомда тер тўкишга тўғри келди.
Ўтган давр мобайнида 4 минг квад-
рат километр майдонни 25 минг
тоннадан ортиқ нефть доғлари
қоплади. Махсус мосламалар
ёрдамида сизиб чиққан хомашё-
нинг бор-йўғи 800 тоннаси йиғиб
олинди. Қолгани сув тубига ту-
шиб, денгиз флора ва фаунасига
ўз таъсирини кўрсатиб келмоқда.
Нефть махсулотларига талаб
эҳтиёжнинг ортиб бораётгани ба-
хайбат танкерларни ишлаб чиқа-
ришни тақозо этмоқда. Ҳозир дунё
океанларида 200 минг тонна, шу
жумладан бир неча ярим милли-
он тоннагача нефтни ташишга
мўлжалланган 300 га яқин кема-
лар ҳаракатланмоқда. Бундан-да
катта кемалар қурилаяптгани сир
эмас. Хисоб-китобларга кўра Бол-
тиқ денгизини биологик саҳрога
айлантириш учун 200 минг тонна
нефтининг ўзи kifоя қилади. Бан-

даргоҳларда турган танкерлардан
туширилаётган нефтининг бир фои-
зи ҳавога бугланиб кетади, бир
қисми кеманинг остки қисмида
ёки деворларида қолиб кетади.
Танкерлар асосан денгизда ювиб
тозаланади. Сув юзасида пайдо
бўлган нефть қобиғи океан ва ат-
мосфера ўртасидаги энергия, ис-
сиқлик, намгарчилик ва заҳарли
газ алмашинуви мувозанатининг
бузилишига олиб келиш билан
бирга, куёш нурларини тўсиб қола-
ди, сувдаги кислороднинг янгила-
нишига ҳалақит беради. Оқибат-
да денгиз мавжудотларининг асо-
сий озукиси — планктоннинг
кўпайиши барҳам топади. Не-
фтининг эрувчан компонентлари
кўплаб ноёб қушларнинг нобуд
бўлиши ва денгиз ҳайвонлари
гўштининг таъмига ҳам салбий
таъсирини кўрсатаяпти.

Нефть денгиз мавжудотлари-
нинг физиологик жараёни, тўқима
ва аъзоларида патологик ўзгариш-
лар ва асаб тизимининг издан
чиқишига сабаб бўлаётгани ҳам
амалда исботланган. Инсон нар-
котик моддага ружу қўйганидек,
нефть мазасини тотиб кўрган
балиқ ҳам бу “оғу”га ўрганиб қола-
ди ва углеводород хомашёси тар-
қалган ҳудудни тарқ этгиси кел-
майди. Шуниси ташвишланарли-
ки, нефть махсулотлари паст ҳаро-
ратда музларга қўшилиб, қотиб
қолади. Бу, албатта, Арктика ва
Антарктика атроф-муҳитига жид-
дий зиён етказмоқда.

Қишлоқ ҳўжалиги ва саноатда
ишлатилган беш минг тоннагача
симобнинг океанга келиб қўши-
лиши денгиз сувининг махсул-
дорлигини камайтираётир. Ўрта
ер денгизидида озикланаётган ай-
рим турдаги балиқлар таркибида
меъёрдагидан 2-3 баробар кўп
симоб мавжуд. Япониянинг Кюсю
оролидаги Минамата шаҳарчаси-
даги кимё комбинати раҳбарияти
фойда кетишдан қувиб, таркибида
симоб бўлган оқава сувларни оке-
анга оқизаверган. “Симобхўр” ба-
ликларни истеъмол қилган ма-
ҳаллий аҳолидан 600 нафардан
ортиғи шифохонага ётқизилган.
Шифокорлар 79 кишининг ҳаёти-
ни сақлаб қола олмади. Минама-
та саноат-Хиросимаси сифатида
талқин этилмоқда. Қизғин шун-
даки, Минамата касаллиги ибо-
раси маҳаллий тиббиётда саноат
чиқиндиларидан заҳарланган бе-
морларга нисбатан ҳам қўлланил-
моқда. Минамата фожеаси инсо-
ниятнинг атроф-муҳитга ўйламай-
нетмай ёвузона муносабатда
бўлаётганларга жиддий сабоқ
бўлиши даркор.

Кейинги пайтда йирик-йирик
шаҳарларда патоген кўринишда-
ги бактериялар тарқалмоқда. Ма-
иший чиқиндилар аҳолининг қорин
тифи, ичбуруқ, вабо каби касал-

ликларга чалинишига сабаб бўля-
пти. Пластмассадан тайёрланган
буюмлар ўта енгил бўлгани боис,
узоқ вақтгача сув юзасида қолиб
кетмоқда, денгиз соҳилларини
ифлослантиради ҳам. Улар, ай-
ниқса, кемалар ҳаракатига жид-
дий хавф туғдирмоқда. Пластмас-
са кема парраги, двигателларнинг
совутиш қувири тизимини ишдан
чиқаради, ҳатто кема ҳалокатига
ҳам сабабчи бўлаётир. Ҳиндистон
миллий океаншунослик институ-
ти томонидан тарқатилган маълу-
мотга қараганда, Мумбайдаги
йирик саноат корхоналари томо-
нидан денгизга йилига 75 милли-
он кубометр ҳажмда чиқиндилар
ташланар экан. Соҳилда кимё,
тўқимачилик, нефтни қайта иш-
лаш каби икки ярим мингта завод
ва фабрикалар мавжуд. Уларнинг
аксарияти чиқиндиларни қайта
ишлаш, тозалаш ҳиқозига эга
эмас. Денгиз ва океанларни тур-
ли чиқиндилардан халос этиш учун
катта миқдорда маблаг зарур.
Биргина Ўрта ер денгизига мисоли-
да оладиган бўлсак, ана шу мақ-
садлар учун сўнгги 20 йил ичида
беш миллиард АҚШ доллари миқ-
доридида маблаг сарфлашга тўғри
келади.

Франциялик машҳур олим Жак
Ив Фусто Атлантика, Ҳинд ва Тинч
океанларини кезар экан, саёхат
асносида “Океан ўлим ёқасида”
номли мақола эълон қилди. Унинг
таъкидлашича, океандаги ҳаёт 40
фоизга қисқарган ва бу жараён
жадал давом этаётир. Океаншу-
нос олимлар дунё океанларининг
ифлосланиши борасида хавотир-
лик билдирар экан, дунёдаги бар-
ча давлатлар биргаликда бунга
қарши курашиши, унинг бойлиги-
ни ҳозирги ва келажак авлодга
қолдириш учун барча кучларни
сафарбар этиш даркор, деб ҳисоб-
лайди. Минг афсуски, сўнгги ярим
аср ичида денгиз мавжудотлари-
нинг мингдан ортиқ тури йўқ бўлиб
кетди, уларни қайта тиклаш қийин.

Дунё ва океанларни нефть би-
лан ифлосланишининг олдини
олиш халқаро Конвенцияси олди-
га масъулиятни вазифалар юклан-
ган. Ушбу ташкилот нафақат нефть
ташувчи танкерлар, балки кема-
лар ҳаракати давомидида орттирил-
ган оқава сувлар, ахлат чиқинди-
ларини ҳам назорат қилади. Қола-
верса, ҳар бир кеманинг устки
қисми — корпуси, механизмлари
денгиз ифлосланишининг олдини
олиш қоидаларига тўлиқ мос кел-
лиши кўрсатиб ўтилган. Унга кўра,
ҳар бир кема бандаргоҳга кириб
келаётганда махсус инспекция
ходимлари томонидан текширув-
дан ўтказилади. Қонунбузарлар-
дан катта миқдорда жарима унди-
рилади.

Азимжон ПЎЛАТОВ

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Ҳам зарарсиз, ҳам тежамкор

АҚШнинг “Boeing” авиакомпанияси сизими бўйича дунёдаги энг катта самолётни ишлаб чиққан.

У 400-500 ўриндиқдан иборат, самолёт салони барча зарур замонавий технологиялар билан жи-
ҳозланган. “Boeing 747-8 Intercontinental” ҳаво
транспорти аввалгиларига нисбатан 16 фоиз кўп
ёқилги тежайди ва ҳавога 16 фоиз кам зарарли газ
чиқаради.

Йилига 6 миллион

БМТ маълумотларига кўра, сайёрамизда ҳар йили
тамаки чекиш оқибатида 6 миллионга яқин киши
ҳаётдан кўз юмади.

Хавотирли жиҳати шундаки, агар зарур чоралар
кўрилмаса, 2030-2040 йилларга бориб чекиш ту-
файли вафот этадиганлар сони йилига 8 миллион-
га етиши мумкин. Маълумотларга кўра, қашанда-
лар сонининг кўплиги бўйича дунёда Хитой 1-
ўринда, Ҳиндистон ва Индонезия 2-3-ўринларда
турибди. Мутахассисларнинг айтишича, инсон
организмида тамаки таркибидаги никотин миқдо-
рининг кўпайиб кетиши сил, саратон ва бошқа
хасталикларнинг юзага келишига сабаб бўлади.

Тўрт ойдан сўнг

Сомали қароқчилари Япониянинг “Идзуми”
кемасини озод қилишган.

Денгиз “қароқчилар”и “Эн-Уай-Кей – Хинодэ”
компаниясига тегишли юкли кемани тўрт ойдан
сўнг озод қилишган. Ҳозирча қароқчилар билан
музокаралар қандай олиб борилгани маълум қилин-
маган, 20 нафар экипаж аъзолари ҳақида ҳам
маълумотлар тарқатилмаган. “Идзуми” кемаси Ке-
ниянинг Момбас порти томон ҳаракатланган.

Велосипедга ўрнатилган заряд

Финляндияда велосипедга мўлжалланган мобил
телефон зарядлаш ускунаси яратилди.

«Nokia» ком-
паниясининг мазкур
ихтироси велоси-
пед ҳайдовчисига,
ҳатто велосипед ҳара-
катланаётган вақтда ҳам
мобил телефонни қувват
олдириш имконини беради.
Ушбу мослама DC-14 ускунаси
— ингичка сим, рулга ўрнатилган мустаҳкамлаш
мосламаси ва динамо-генератордан иборат. Ус-
куна баҳоси 30 еврога баҳоланмоқда.

Хорижий ОАВ хабарлари
асосида тайёрланди

● РАНГИН ДУНЁ

*Сайёрамиз аҳолиси йилдан йилга бир неча миллион
кишига кўпайиб бормоқда. Бу ўз навбатида инсон ҳаёти
учун зарур бўлган жамияти табиат неъматлари, ҳусусан,
озик-овқат махсулотларини ишлаб чиқариш ва етказиб
беришни талаб қилади. Мутахассисларнинг айтишича,
масаланинг ечими бор. У ҳам бўлса, ген инженериясидан
тулаётган фойдаланиши.*

Авваллари селекционерлар
ўсимликлар уруғидан янги нав-
лар яратиш устида кўпгина из-
ланишлар олиб боришган. Бу
жараён ген инженерияси ҳаёт-
га кириб келгунига қадар да-
вом этди. Ҳозирги ген инжене-
рияси усуллари ёрдамида бир
организм ДНКсидан бир ёки
бир неча генини бошқа орга-
низмга сунъий кўчириш ва шу
орқали серҳосил, тезпишар,
касалликка чидамли трансген
ўсимликлар етиштирилмоқда.
Илк трансген ўсимлик 1983
йили Кёльндаги ўсимликларни
парваришlash институтидида яра-
тилган. 1992 йили эса Хитойда
зараркунандаларга чидамли та-
маки етиштирилиши йўлга
қўйилди. 1994 йилга келиб би-
ринчи гени ўзгартirilган помидор
- узок муддат сақлана ола-
диган сабзавотлар хориж дўкон-
лари пештахталаридан жой ола
бошлади. Бионженерия муваф-
фақиятининг яна бири - чаён
гени. Зараркунандаларга қарши
заҳар ишлаб чиқарадиган ген
бактерияси картошка таркибига
киритилган экан. Шу йўл орқали
олимлар картошканинг доимий
душмани - колорадо кўнғизига
қиргин келтиришганди.
Ҳозирги кунда гени ўзгарти-

рилган махсулотларнинг 120
хили мавжуд бўлиб, улар Хитой,
Австралия, Мексика, АҚШ,
Франция, Португалия, Руминия,
Канадада кўплаб ишлаб чиқа-
рилмоқда. Албатта, табиий ҳол-
дагига нисбатан биотехнология
усули билан етиштирилган ҳосил
унумдор бўлади. Бирок, ҳануз-
гача гени ўзгартirilган махсу-
лотлар инсон овқат рационининг
фақат 1 фоизини ташкил этади,
холос. Одамзот бу махсулотлар-
га эҳтиёткорона ёндашиб,
“Франкенштейн овқати” (гени
ўзгартirilган махсулотларга
шундай ном берилган)га ўтишга
унчалик шошилаётгани йўқ.
Мана неча йиллардан буён
мутахассислар гени ўзгарти-
рилган махсулотлар хусусида
баҳс-мунозаралар юритиб кел-
лишади. Унинг афзалликлари
ҳамда зарарини текширган
олимлар ўз хулосаларини қуйи-
дагича баён этишган.

ИЖОБИЙ ФИКРЛАР:

Гени ўзгартirilган махсулот-
лар нафақат тез ўсиш хусусия-
тига эга, балки чидамли ҳам
бўлиб, турли об-ҳаво шароити-
ларида бардод бера олади.
Уларнинг кўпи қурғоқчилик, сув
тошқини ва тўсатдан совуқ ури-

ГЕНИ ЎЗГАРТИРИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР

ИНСОН ОРГАНИЗМИГА ФОЙДАМИ ЁКИ ЗАРАР?

и д а н
химоялан-
ган. Ҳатто, атроф-муҳитни то-
залайдиган дарактлар ҳам их-
тиро қилинди. Шунингдек, ген
инженерияси усули билан тар-
кибига турли дармондорилар
қўшилган махсулотлар ишлаб
чиқариш ҳам йўлга қўйилмоқда.
Масалан, таркибида инсон са-
ломатлигида муҳим ўрин туту-
чи А дармондориси ва темир
моддаси бўлган гуруч етишти-
рилади. Айни пайтда дунё олим-
лари таркибида маълум вакци-
на ва дори бўлган сабзавотлар-
ни етиштириш борасида ҳам
тадқиқотлар ўтказишмоқда. Ай-
тишларича, улар қашшоқ мам-
лакатлардаги оммавий эпиде-
мияларга қарши курашишда
ёрдам беради. Бундан ташка-
ри, ген инженерияси усули
қишлоқ ҳўжалигига анча фойда
келтиради. Масалан, такомил-

лаштирилган жўхори навидан
бирмунча ёғи камайтирилган
ўсимлик мойи олинмоқда. Гени
ўзгартirilган картошканинг
ҳам ўзига яраша афзалликлари
бор. Бу картошка қовуриш пай-
тида ёғни ўзига шимиб олмай-
ди. Шу боис бундай картошка
ошқозон-ичак хасталикларига
чалинган кишиларга керакли
озик ўрнини боса олади.
2000 йилдан буён 13 та дав-
лат дунё мамлакатларини ген
инженерияси усулида етишти-
рилган махсулотлар билан таъ-

минлаб келмоқда. Яқин келаж-
да олимлар турли инфек-
цияга қарши дори-дармон би-
лан эмас, айнан сабзавотлар
билан даволашни башорат
қилишмоқда. Масалан, махсус
ўстирилган кўк салат барги
ёрдамида одамнинг иммун ти-
зимини мустаҳкамлаш, “вакци-
на ўсимликлари”дан айрим ка-
салликларга қарши эмлашда
фойдаланиш назарда тутилмоқ-
да. Айни пайтда мелибуриллик
генетиклар қизамиққа қарши
вакцина ўрнини боса оладиган
“махсус банан” яратиш устида
тадқиқот ишларини олиб бо-
ришмоқда.

САЛБИЙ ФИКРЛАР:

Ҳар бир нарсани ижобий то-
мони бўлганидек салбий жи-
ҳатлари ҳам бўлади. Шу ўринда
нима учун ген инженерияси усу-
лига қарши чиқаётганлар кўпчи-
лики ташкил этаяпти, деган

савол ҳам туғилиши табиий.
Айрим давлатларда ген мах-
сулотларини ишлаб чиқариш-
ни назорат қиладиган қонунлар
йўқлиги боис, унинг зиёни
ҳақида кўпчилик беҳабардир,
дейди ген инженерия усулига
қарши чиқаётган бир гуруҳ
олимлар. Масалан, колорадо
кўнғизига чидамли картошка
истеъмол қилинганида иммун
тизим азият чекиши билан бир-
га ичак, буйрак, жигар ҳамда
бош мия фаолияти бузилади. У
ошқозон-ичак трактида тез ҳазм
бўлади, бироқ организмдаги
керакли бактерияларни ҳам
қириб юборади.
Экологларнинг ҳам гапида
қон бор. Уларнинг айтишича,
агар гени ўзгартirilган ўсим-
ликлар ёввойи табиатга ёйи-
либ кетса уларни назорат қилиб
бўлмайди. Бу эса ўз-ўзидан
экологик фалокат рўй бериши-
га сабаб бўлиши мумкин. На-

фақат экологик, балки гени
ўзгартirilган озиқ-овқатлар
аллерген бўлиб, улар инсон
саломатлигига жиддий таъсир
қилиши мумкин. Масалан, од-
дий помидорга балиқ гени
қўшилган дейлик. У балиқ ис-
теъмол қилиши мумкин бўлма-
ган инсонга ниҳоятда зарарли
ҳисобланади.

Гени ўзгартirilган махсулотлар:

Япония миллий институти
лабораториясида генетик олим-
лар “гигант майиз” яратишди. У
гени ўзгартirilган махсус узум-
дан ҳосил қилинган бўлиб, ни-
ҳоятда катта ҳажмда ўстирил-
ган. Гигант майизнинг таъми
оддийсидан фарқ қилмаса-да,
унинг бир донасини истеъмол
қилиб тўйиш мумкин.
Бошқа бир гуруҳ олимлар
олмани узум билан чаташти-
риб, антика “олма-узум”ни
ҳосил қилишган. У катталиги ва
шакли бўйича олмага ўхшаса-
да пўсти ва таъми узумникига
ўхшайди. Бу “олма-узум” С дар-
мондорисига бой мева ҳисоб-
ланади. Ген инженериянинг яна
бир муваффақиятларидан бири
— рангли сабзини истеъмол
қилган киши 40 фоиз кальций-
га эга бўлади.
Олимлар “Латук” салатига
инсулин генини бириктириш
йўли билан диабет хасталикларига
чалинган инсонларга яна
бир даво йўлини топишди. Му-
тахассисларнинг таъкидлаши-
ча, салат махсулотлари тўқи-
масидаги инсулин гени тўри-
дан-тўғри инсоннинг овқат ҳазм
қилиш органига “табиий” ин-
сулинни етказиб беради.
М.ХУДАЙБЕРГАНОВА,
“Milliy tikanish” муҳбири

**МАДАНИЯТ
ХАБАРЛАРИ****«НИҲОЛ»
10 ЁШДА**

Президентимиз ташаббуси билан ёш истеъодларни қўллаб-қувватлаш мақсадида таъсис этилган «Ниҳол» мукофотининг турли йиллардаги совриндорлари билан биргаликда тадбирлар ўтказиш Қашқадарёда анъана тусини олган.

Яқинда ана шундай истеъодли ёшлар иштирокида «Ниҳол» — 10 ёшда» номли мусликий кеча бўлиб ўтди. Унда «Ниҳол» мукофоти совриндорлари Лазизбек Қиличев, Саъдулла Бадалов, Ойбек Мирзаев ва бошқа ёш ижрочилар қатнашди. Ушбу концерт дастури вилоят телевидениеси орқали ҳам намойиш этилди.

ТЕАТРДА...

С.Хўжаниёзов номидаги қорақалпоқ давлат ёш томошабинлар театрида М.Бегимов қаламига мансуб «Тошбақа ва тулки» халқ эртаги асосида А.Худойназаров томонидан сахналаштирилган спектакль намоиши бўлиб ўтди.

Шунингдек, театр жамоаси К.Каллаев режиссерлигида В.Павловнинг «Ёлгончи тулки» спектаклини ҳам томошабинлар ҳукмига ҳавола этди.

Мухтасархон
КАРИМОВА

**ИЖОДИЙ
КЕЧА**

Фонд Форум, «IJO» рассомлар, санъатшунослар ва халқ усталари уюшмаси ҳамкорлигида пойтахтдаги Миллий санъат марказида Ўзбекистон халқ рассоми, академик, профессор, қатор давлат мукофотлари лауреати Малик Набиев (1916-2008) таваллудининг 95-йиллигига бағишланган хотира кечаси ўтказилди.

Тадбирда атоқли арбобнинг ҳаётий ва ижодий йўли ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильм намойиш этилди, рассомнинг ҳамкасблари, кўп сонли шогирдлари ва яқинлари таниқли рассомни ёдга олишди. Шунингдек, кеча доирасида рассомнинг ўғли Хусан Набиев ва набираси Анварнинг «Авлодлар» деб номланган кўргазмаси бўлиб ўтди. Мазкур кўргазма жорий йилнинг 12 мартига давом этади.

**«САЪБАИ
САЙЁР»**

«Чархпалак» этнографик либослар театри «Саъбаи сайёр» достони мотивлари асосига қурилган сахна кўринишини тақдим этди.

Миллий санъат марказида бўлиб ўтган кеча буюк мутафаккир, шоир ва давлат арбоби Алишер Навоий таваллудининг 570 йиллигига бағишланди. «Чархпалак» этнографик либослар театри 2009 йилда «Bazar-Art» безакли амалий санъат кўргазма-ярмаркаси доирасида илк мартаба муҳлислар эътиборига тушган эди. «Чархпалак» ўз чиқишларида анъанавий ва замонавий муслика ва рақс мотивларидан фойдаланган ҳолда миллий маданият анъаналарини сақлаб қолишга алоҳида эътибор қаратади. Бу сафар ҳам Навоий асарларидаги юксак лирик жиҳатлар театр ижодкорлари ижросида ёрқин очиб берилган. Томошабинларнинг фикрича, бу йилги сахнавий кўринишлар аввалгисини янада тўлдирган.

З.ЗОЙИРЖОНОВ

КЎЗГУ**ЗИЁ МАСКАНИ****КУТУБХОНА — ТАФАККУР ХАЗИНАСИ**

Дунёдаги илк катта кутубхона Қадимги Римнинг оммавий кутубхонаси бўлган. Бугунги кунга келиб эса замонавий кутубхоналар сони бир неча юз мингдан ошади. Шулар орасида пойтахтимиздаги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси ҳам бор. Биз кутубхонада амалга оширилаётган ишлар билан яқиндан танишиш мақсадида у ерда бўлиб, кузатишлар қаторида мутахассислар фикри билан ҳам ўртоқлашдик.

**ИЛМИЙ
ИШЛАРНИНГ
ЭЛЕКТРОН
НУСХАСИ**

Малика МАТМУРОДЕВА,
кутубхоначилик ишлари
бўйича директор
ўринбосари:

— Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси мамлакатимиз миллий маданий-тарихий меросининг хазиналарида ҳисобланади. Марказий Осиё минтақасидаги кўҳна ва йирик кутубхоналардан бўлган бу маскан миллий матбуот нашрларининг энг тўлиқ тўпламига эга, унда жаҳоннинг кўплаб тилларидаги китоблар сақланади. Ҳар йили кутубхонага турли хилдаги ўртача 25 минг нусха нашр қилинган манбалардан намуналар олинади. Кутубхона 1956 йилдан бошлаб Халқаро китоб айрибошлаш тизими билан шуғулланади. Жаҳоннинг 24 мамлакатидagi 30 дан ортқ ташкилот билан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Жумладан, илмий-техника ва таълимга доир ахборотларнинг электрон маълумотлар база ва тармоқларини яратиш бўйича етакчи хорижий мутахассислар иштирокида ҳар йили «Электрон кутубхона тармоқларида фан-таълим ахборотларини яратиш ва улардан фойдаланиш технологиялари» мавзусида семинар ўтказилади. Унда АҚШ, Буюк Британия ва Россия каби давлатларнинг Springer, ProQuest, Emerald, NBNC компаниялари мунтазам қатнашади. Республикаимиздаги 13 та ахборот-кутубхона марказида Emerald электрон ресурсларига кириш ва фойдаланиш бўйича ўқув маслаҳат марказларини ташкил қилиш юзасидан ҳамкорлик шартномалари имзоланган.

Кутубхона фаолияти кенг ва ранг-баранг бўлиб, 20 га яқин бўлиб фаолият олиб боради. Кутубхонанинг катта кироатхона ва кўргазмалар хонасида илмий-амалий конференция, ижодкор ва зиёлилар билан

суҳбат ва турли тақдиротлар ўтказиш анъана тусини олган. Кутубхонада мунтазам равишда китоб, расми кўргазмалар, фотоэкспозициялар, бадий кўргазмалар ташкил этиб келинмоқда.

**ИЛМИЙ
ТАДҚИҚОТЛАР
УЧУН ИМКОНИЯТ**

— Кутубхонадан фойдаланиш қоидалари ишлаб чиқилган, дейди биз билан суҳбатда китобхонларга хизмат кўрсатиш бўлими мудири Умида Тешабоева. — Китобхонларга хизмат кўрсатиш бўлимига қарашли ёрдамчи кўмакчи фондидаги адабиётлар 57.002 нусхани ташкил этади. Бўлим фондида 70 га яқин маҳаллий ва Россия вақтли матбуот нашрлари мавжуд.

Бўлим кутубхонага аъзо қилишни ташкиллаштириш, мавжуд адабиётлар ва босма асарларни белгиланган қоидаларга асосан шакллантириш, ҳисобга олиш ва сақлашни таъминлаш, китобхонлар фойдаланишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш, турли кўргазма, ахборот стендлари учун материаллар тайёрлаш, китобхонларни янги адабиётлар билан таништириш, муҳим саналар ва долзарб мавзуларга бағишланган тадбирлар ташкил этиш, китобхонларга хизмат кўрсатиш савиясини ошириш каби вазифаларни бажаради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 20 февралдаги «Илмий-тадқиқот фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони ҳамда «Республика аҳолисини ахборот-кутубхона билан таъминлашнинг ташкил этиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ фан доктори ва номзодларининг диссертация ҳамда авторефератларининг электрон нусхалари мунтазам равишда кутубхонамиз фондига келиб қўйилапти. Ҳозир бўлимда фаннинг турли соҳалари бўйича 1992 йилдан буён ҳимоя қилинган диссертациялар жамланган. Китобхонларга хизмат кўрсатиш бўлимининг асосий муваффақияти бажарилган хизматнинг сифати билан баҳоланади.

Севара САБУРОВА,
Низомий номидаги ТДПУ
докторанти:

— Икки йилдан буён «VIII-XIII асрларнинг бошларида Хоразм

давлатининг Марказий Осиёда тутган ўрни» мавзусида докторлик ишини қиялман. Ишимга тааллуқли бўлган манбаларнинг асосий қисмини шу ердан оламан. Бу ерда, айниқса, электрон каталогнинг мавжудлиги ишимни янада осон қиялпти. Чунки, янги диссертациялар ҳақидаги маълумотлар «Янги келиб тушган адабиётлар каталоги»да мунтазам қай қилиб борилади. Диссертация ва авторефератлар илмий ўқув залида Россия Давлат кутубхонасининг диссертациялар электрон кутубхонасидан фойдаланиш имконияти яратилган.

**ҚАДИМИЙ
ҚЎЛЁЗМАЛАР**

Кутубхонанинг энг ноёб фонди «Нодир нашр ва қўлёзмалар» бўлими деб аталади. Ана шу бўлим мудири Шоҳида Аббосова бўлим тарихи билан таништирди. — Нодир нашр ва қўлёзмалар бўлими кутубхонанинг фахри ҳисобланади. Бу ерда Ўрта Осиёнинг қадимий тарихи, Туркистон ўлкаси аҳолисининг турмуш тарзи ва урф-одатлари тўғрисидаги 1200 дан ортқ ноёб фотосуратни ўз ичига олган 10 жилд-ли «Туркистон» альбому, газета ва журналлар, библиографик адабиётлар, шунингдек, фалсафа-фикх, тиббиёт, астрономия каби кўплаб соҳаларга доир ўн беш минг беш юздан ортқ ноёб қўлёзма ва босма асар ўрин олган.

Ўзбек адабиётининг забардаст вакиллари Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат, Ғафур Ғулом, Абдулла Қаҳҳор, Усмон Носир каби шахсларнинг ҳаётлиги даврида чоп этилган асарлари шубҳасиз алоҳида қимматга эга. Аждодларимизнинг юртимиз ва жаҳон маданияти тарихида ёрқин из қолдирган асарлари ҳам шу ердан жой олган. Жумладан, кутубхонада XI асрда ижод қилган Махмуд Қошғарий қала-

● Бугунги кунда китобхонларнинг йиллик ўртача қатнови 550 минг кишини ташкил этади.

● Кутубхона фонди турли-туман манбалар, харид қилинган китоблар ҳисобига мунтазам бойиб бормоқда. Ҳар бир асрга тааллуқли манбаа учун грекча «Палайос» (эски, нодир) сўзидаги «П» ҳарфи қўлланади. Масалан, XV-XVI асрлар учун «Па», XVII аср учун «Пе», XVIII аср учун «Пи», француз революцион даври адабиётлари учун «По», шарқ қўлёзма ва литографиялари учун «Пе», библиографик қўлланмалари учун «Пс», XIX аср учун «Пу», XX аср учун «Пя» белгиси ишлатилади.

Дилфуза РЎЗИЕВА,
«Milliy tiklanish» муҳбири

Кичикликда адаб ўрганмаган эр,
Улу бўлса, бил, андин хайр келмас.
Эгулур ёш ағоч нечук тиласанг,
Кури эгри ағоч ўтсуз тузалмас.

БИЛАСИЗМИ?

«Airbus» компанияси «A380» самолётини кўплаб мижозларнинг истакларига биноан казинога мослаштириш ишларини бошлаб юборди. Казино-самолёт 2012 йилда тайёр бўлиб, илк бор ҳавога кўтарилади.

Милан (Италия) марказида ғайриоддий ҳаммом ишга тушди. Ҳаммом ҳозирда фойдаланилмаётган темир йўл устидаги эски трамвай ичига қурилган.

ТУРФА ОЛАМ**“ҒОР БОБО”**

ХИТОЙЛИК ЛИ ГАОБАҢУ МАНА 40 ЙИЛДИРКИ
ҒОРДА ЯШАЙДИ.

Хунань провинцияси Чаньчжоу шаҳри Фэйтяньшань районида жойлашган ғорнинг узунлиги 20, эни эса 30 метр келади. Ушбу ғор 80 ёшли қариянинг уйи бўлиб қолган. Бу ердаги уй жиҳозларининг ҳаммаси, ҳатто ётоғи ҳам тошдан. Маҳаллий аҳоли қарияни ҳазиллашиб «Ғор бобо» деб аташаркан. Одамлар орасида «Ғор бобо»нинг ҳурмати жуда баланд. Унинг иссиқ-совуғидан доимо хабардор бўлиб туришади. Қариянинг ўзи ҳам тиним билмайди. Ёши бир жойга бориб қолганига қарамай «Ғор бобо» томорқасида турли хил сабзавотларни етиштириш билан шуғулланади.

КОИНОТДАН ЎТ ОЛАДИ

СОЧИ-2014 ҚИШКИ ОЛИМПИА ЎЙИНЛАРИНИНГ
МАШҒАЛАСИ КОИНОТДАН ТУРИБ ЁҚИЛАДИ.

Айни чоғда олимпиада ташкилотчилари буни қай тарика амалга ошириш йўллари излашмоқда. Бирламчи вариантга кўра, халқаро космик станцияга (ХКС) олимпиада машғаласи солинган капсула жўнатилади. Ёки бўлмаса машғала коинотдан туриб, кўзгу шуъласи ёрдамида ўт олдирилади. Ҳозирча ташкилотчилар ушбу вариантдан қай бирини танлаш ишларини бошлашмоқда. Шуниси аниқки, олимпиада машғаласини коинотдан туриб ёқиб ва ерга олиб тушиш каттагина маблағ талаб этади. Бироқ, ҳаммасини вақт кўрсатади.

ЭҒАСИДАН ОҒИР ЎЛЖА

УЛКАН БАЛИҚ ЭҒАСИДАН ҲАМ ОҒИРРОҚ ЧИҚДИ.

Австралиянинг Квинсленд штатида истикомат қилувчи 9 ёшли Райли Валланс исмли болақай кўлдан улкан балиқ тутиб олди. Қизиги шундаки, тарозида тортиб қўрилган «баррамунди» балиғи йигитчанинг вазнига нисбатан икки килограмм оғирроқ чиққан. Ёш балиқчининг «ўлжа»си яқиндагина Тинару кўлида ўтказилган балиқчилар танловида қармоққа илинган. Йигитчанинг бу муваффақияти расман қайд этилгудек бўлса, у ўздан анча оғир балиқни тутган энг ёш балиқчи сифатида Гиннеснинг рекордлар китобидан жой олиши тайин.

АНТИҚА СЎРОВ

БУЮК БРИТАНИЯЛИК СТОАРДЕССАЛАР
ЙЎЛОВЧИЛАРИНИНГ ЎТА БЕЪМАНИ
ИЛТИМОСЛАРИНИ ФОШ ЭТИШДИ.

Нуфузли авиакомпания стюардессалари ўртасида ўтказилган сўровлар қутилмаган натижа берди. «Йўловчиларнинг энг аҳмоқона илтимослари» деган саволга ҳаво йўллари маликалари бир талай илтимосларни қайд этиб ўтишган. Булар орасида «ойнани очиб қўйсангиз», «ваннахонага олиб бординг» ёки бўлмаса «самолёт двигатели шовқинини пасайтирсангиз» деган илтимослар ҳам бор. Ҳатто, айрим йўловчилар томонидан «сочимни тараб, уқалаб қўйсангиз», «фарзандим шўхлик қилаётти, уни болалар бурчагига олиб кетинг» каби қутилмаган илтимослар бўлиб тураркан.

Зафар МУҲАММАД тайёрлади